

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AJAKIRI.

Nr. 4 (422)

15. veebruaril 1930 a.

X. aastakäik

Ilmub kaks korda kuus, igal 1. ja 15.

Tellimise hind: aastas . . . . . Kr. 10.—
 poolaastas . . . . . „ 5.—
 veerandaastas . . . . . „ 2.50

Kohtu- ja siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas . . . . . Kr. 8.—
 poolaastas . . . . . „ 4.—
 veerandaastas . . . . . „ 2.—

Üksik number maksab 50 senti.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-47
 Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. . . . . Kr. 40.—	1/4 lehek. . . . . Kr. 10.—
1/2 „ . . . . . „ 20.—	1/8 „ . . . . . „ 5.—
1/3 „ . . . . . „ 13.50	1/16 „ . . . . . „ 2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
 Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Aadressi muutmine 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Dr. med. Max Grünwald, Alkohol ja kuritegevus. 2) A. Liit. Higiavauste kasutamisest näpujälgede võrdlemisel. 3) E. Brett, Tulekaitse — tuletorje seisukord Eestis. 4) Mõnd Itaalia politseist. 5) M. Morrison, Õigeksmõistvate kohtuotsuste tagajärgedest süüdistajale. 6) Elanikkude registreerimisest maal. 7) Sündmusi provintsi kriminaalisti päevaraamatust. 8) Järva-maa politseiametnikkude kogu 1929. aastal. 9) Sunnitööline inglise vanglas. 10) Spordi alalt. 11) Ametlik osa. 12) Küsimusi ja kostmisi. 13) Kuulutusi.

Alkohol ja kuritegevus.

Dr. med. Max Grünwald, Dortmundis.

Vahelkord alkoholi ja kuritegevuse vahel on väga mitmekesine. Mõnikord on see juhuslik joodik, kes karistusseadusega satub vastollu, teinekord jälle joomahaige, kelle haigus püsib ka siis, kui viinaaur on kehast hähtunud, ja tihti on ka alkoholi mõju all viibiv isik ise kuritöö ohver, sest nokastunud olekus puudub endakaitse võimalus. Suur hulk röövkalalaitungimisi üksikutele isikutele on korda läinud ainult viimaste viinastunud oleku tõttu. Teisest küljest on need enamusel ulakused, mis joobnud isikute poolt saadetakse korda; sealjuures etendab armukadedus, nekkamishimu ja kaklemistuhin tähtsat osa.

Need nähtused olenevad alkoholi mõjust inimeskehale. Arstirohtude õpetus loeb alkoholi narkootiliselt mõjuvate roh-

tude liiki; narkootilise mõju all mõistetakse sel juhtumil peaaegu, s. o. meele-moistuseloleku keskuse tegevuse halvamist. Sellesse liiki kuuluvad peale alkoholi veel kloroform, eeter, kloraalhüdraat, veronaal, sulfonaal, trionaal jne. Nende ainete mõju kesknärvikavale seisab selles, et juba alguses, ilma et selle eel käiks mingisugune ärritus, peaaegu ja selgrooüdi tegevus üksteise järele nõrgeneb ja aegajalt katkeb. Ka reflekside ärritusvõime kahaneb juba alguses ja kaob viimaks täiesti. Nende ainete saatus organismis on väga mitmesugune, vastavalt üksikute ainete loomule. Täisnarkootilistest ainetest (kloroform) lahkub 99% organismist täiesti muutmatul kujul; inimeskeha ei või neid aineid keemiliselt lahutada, nagu see sünnib toiduainetega. Alkohol selle-

vastu põleb suuremalt osalt söehappeks ja veeks, ainult 5—10% eristub muutmatul kujul uriini ja kopsude kaudu. Pärast alkoholi tarvitamist püsib see teatud aja jooksul muutmatult organismis, nii et võib avaldada oma narkootilist mõju. Alkoholi lahunemine organismi sattudes on oluliselt samasugune. On aga alkohol inimese keha poolt lahutatud, kaob ka tema mõju.

Inimese 40 kg. pehmete osade peale arvatakse 130 kr. alkoholi surmatoovaks portsjoniks. Kaheksa klaasi konjakit vastab umbes 130 kr. alkoholile. Kaheksa klaasi konjaki tarvitamisel põleb suurem hulk joodud alkoholist söehappeks ja veeks. Et surmatoovat hulka alkoholi sisse võtta, peab jooma kaugelt üle kaheksa napsi üksteise järele. Alkoholiku laiba lahkamisel, kes võtnud sisse surmatoova doosi alkoholi ja surma puhul veel maos oli tagavara, leiti tema kehaveres 21 kr. alkoholi, s. o. 3,3 liitri kohta (0,33%); maks sisaldas 0,20%, peaju kõige rohkem 0,47%. Isikute laibalahkamisel, kes üleliigse alkoholi tarvitamise tagajärjel surnud, leiti peajust ühel juhul 3,4 ccm., teisel 1,04 ccm. ja kolmandal 3,06 ccm. alkoholi. Kõige püsivamalt ja kangekaelsemalt vangistavad peaju kõrgemad alkoholid, kõigepealt amüülalkohol ja alkoholiga peajuu sattunud eeterolid. Alkoholi peajuu sattumine ja alatasa uus juurevool võimaldab, vastavalt äratartutatud alkoholihulgale, veel kaua aega avaldada oma kahjulikku narkootilist mõju.

Alkoholi lahunemisvõime on inimesele külge kasvanud, sest alkohol tekib kehas kõrvalainena söehüdraatide eristumisel. Alkoholi lahunemisvõime kasvab harjumisega, aga alkoholi harjumisel on tarvilik järjest suurenev hulk, et esile kutsuda soovitatavat narkootilist mõju. Alkoholi mõju üheks tulemuseks on loomulikude pingutuste kõrvaldamine, tekib enesepeete, lihaste töö muutub kiiremaks ja korratumaks, puudub ökonoomiline jõudude korraldaja, puudub kõigepealt enesearevustus. Vaimliste ja kehaliste tegevõimete halvamisega on ka seletatav vahekind alkohol ja kuritegevuse vahel.

Suurim osa kehavigastusi tekitatakse pühapäevadel ja pühadel, peamiselt kõik kõrtsis. Sajast kehavigastusest langes üle poole pühapäevadele ja pühadele, tavalised alkoholipäevad; teiste nädalapäe-

vade seas toob esmaspäev 2—3 korda niipalju kehavigastusi kui mõni teine nädalapäev, mis osutub küll pühapäevase alkoholitarvitamise järelmõju tulemuseks. Kaks kolmandikku kehavigastustest leidis aset kõrtsis. Kaaluvam osa kehavigastustest seisab, küll tihedas ühenduses alkoholiga. 5561 raskest kuritööst on 26% korda saadetud laupäeva õöl vastu pühapäeva, kuna 50% laupäeva õhtul, pühapäeval ja esmaspäeval, s. o. päevadel, mil eelistatakse kõrtsis veeta. Saksa vanglasutuste ametnikkude kongressil 1888. a. võidi õigusega öelda, et kogemuste alusel osutub lõviosa juurdlemisele võetavatest üleastumistest ja kuritöödest otsekoheseks või kaudseks joovastavate jookide pruukimise tagajärjeks.

Ametlik ülevaade, mis puudutab Saksariigi 120 vanglasutust 25.000 vangiga, näitab, et alaliste ja juhuslikkude joodikute arv karistusasutustes ja vanglates on silmatorkavalt suur. Ülevaatest selgub, et juhuslikkude joodikute süütegude arvele võib kirjutada kuritööd nagu kehavigastamine, ametivõimudele vastuhakkamine, majarahu rikkumine, mäss, surmamiskatse ja kõlblusvastased kuriteod.

Statistika toob ette näiteid, kui üldkahjulikuks võib kujuneda üldiselt heatahtlik, juhuslik joodik. Edasi näitab statistika, et joodiku poolt tavaliselt kordasaadetud kuritööd on: kehavigastus, röövimine, surmamine, kuna kuritööd, mis vajavad teatud ettevalmistust ja kaalutlemist, nagu kättemaks, petmine, võltsimine, varjamine ja vargus, võetakse joodikute poolt võrdlemisi harva ette. Suur-jury avamisel 1877. aastal kõneles lord-ülemkohunik Coleridge, et vägivaldaga toimitud kuritööd väga väikese erandiga võrsuvat kõrtsist ja olevat tingitud joomatövest; $\frac{4}{5}$ kuni $\frac{3}{4}$ kõigist kurjategijaist võiks siia arvata.

Kuivõrd joodikutele omaste kuritegude arv on tingitud kohalistest alkoholiloludest, näitab õllelinna Müncheni kehavigastuste arvu võrdlemine Saksariigi keskmise arvuga 100.000 karistusealuse kohta arvatult, ja nimelt aastal 1898—1902. See arv näitab Müncheni kohta 481, samal ajal aga ulatub keskmine arv terve Saksariigi kohta 234, nõnda et München kui õllelinn annab kaks korda rohkem hädadohtlikke kehavigastusi kui keskmine arv terve Saksamaa kohta.

Vanemate joomatõbi pärandab tihti ka lastele kuritegelised kalduvused. Nii näit. leidis Morro, et peaaegu poolte kurjategijate vanemad põdesid joomatõbe. Shveitsi karistusasutustes viibivaist on pooled varem andunud joomisele, kuna 25% neist on isad joodikud. Shveitsi noorte kurjategijate kaheksas varjupaigas viibivaist võrsusid 45% poisse ja 50% tütarlapsi joomatõbistest vanematest. Need andmed leiavad selgitust teaduslikul uurimisel, et alkoholil on kihvtitav mõju idudele. Alkohol, samuti nagu kloroform, eeter, bensool jne., võib sulatada rasvataolised ollused nagu letsitiin j. t. Nagu iga teinegi joodiku kude, nii võib ka alkuutne keemiline muudatus mõju avaldada seemne- ja munarakukestele, mis omakorda kannab tärkavale elule üle haiglase oleku.

Austrias on seatud sisse alkoholistatistika kuritegevuse kohta. Kohtunik on kohustatud iga otsuse juures tegema viimase instantsina vastava kuritõõ kohta märkuse, kas on olnud mingit sidet teo kordasaatmise ja joobnud oleku vahel. Septembrikuus 1926. a. Berliinis peetud suurel politseinäitusel esines Nürnbergi politsei ülevaatega joobnud olekus kinni- peetute kohta, mis selgesti näitab kasva-

mise tendentsi 1918.—1925. a.: samal ajal, kui 1918. a. leidis aset 47 kinnivõtmist joobnud oleku tõttu, oli see arv 1925. a. juba 2.066. Seepärast on rahvatervishoiu huvides juhtida tähelepanu alkoholi ja kuritegevuse vahekorrale, et laiemad rahvahulgad oleksid teadlikud, et järjest kasvav alkoholitarvitamine toob endaga kaasa kohutava arvu kuritegusid.

Kui iga suur ja väike teab alkoholi hävitavast mõjust, siis on seega vähendatud hädahud, mis alkoholitarvitamisega võivad kaasas käia. Kõigepealt olgu tähendatud, et alkoholitarvitamisel ei ole kindlaid piire parajuslaste ja joodikute vahel, ja et need piirjooned isegi iga üksiku isiku juures on väga lahkuminevad, vastavalt tema toitmise, jõu ja mõistuse seisukorrale.

Kes üheltpoolt jälgib teaduslikke meditsiinilisi uurimusi ja teiselt poolt vaatleb statistilisi andmeid, ei või otsusele jõuda, et ainult laiemate masside teadmatus alkoholi ja kuritegevuse vahekorra loob olukorra, mis rahvale kahjulik. Järjekindlate vaheaegade järele selgituste toomine neis asjus võib tunduvalt vähendada sotsiaalset viletsust, kindlustada kodanikkude rahu ja julgeoleku, nii et rahvatervishoid ja -jõud võib edukalt areneda.

Higiavauste kasutamisest näpujälgede võrdlemisel.

A. Liit.

Tihti on teopaigalt leitavad näpujäljed (eeldusega, et need on jäänud teopaigale teo kordasaatja näpuotsadest) seevõrd puudulikud, et kõige hoolsam käsitus võib leida nendes ainult mõne ruutmillimeetri kõlvulikke jooni. Põhjused võivad olla mitmesugused, näit. jäljealuse pinna õige nõrk puudutamine, toimija kandis kindaid, mille sõrmeotsad rebenenud, muidu korralik jälg on riikutud kellegi poolt jne., kuid seesuguse puuduliku jälje võrdlemisest tavaliste daktyloskoobiliste meetodite abil ei saa olla juttugi. Kuigi näpujälgede võrdlemisel üldiselt maksev nõue — mõlemas võrreldavas jäljes leidugu vähemalt 12 täitsa ühtivat eritunnust — võib osutada üksikutel juhtumitel liiga karmiks, siis ei tohi ometi salata, et ainult papillaarjoonte võrdlemisel peab olema piir, millest ei tohi astuda üle, et mitte sattuda kindla

tõekspidamise juurest paljaste oletuste valda. Seesuguseks puhuks soovitab kuulus prantsuse kriminalist dr. Edmond Locard võtta näpujälgede võrdlemisel appi sõrmeotsadel asuvad higiavaused — poorid.

Higinäärmed, mis asuvad sügavamal nahas, tühjendavad oma eristuse (higi) koekanalitesse, mis lõpevad pealishaha alumise pinna all. Siit edasi jookseb higi omapäraseid rennikesi mööda naha välispinnal asuvasse avaustesse — pooridesse. Võttes arvesse naha välispinna alalist kestamist, kui ka eelpoolnimetatud higinennikeste ebakindlat ehitust, peaks arvama, et pooride kuju ja asetus on äärmiselt muutlikud, kuid terve rida dr. Locard'i poolt ettevõetud vaatlusi tõendas aga, et lausa vastuoksa pooride kuju ja asetus on ühel ja samal inimesel muutu-

matu. Tõepoolest, võrreldes ühe ja sama inimese näpujälgi, mis võetud temalt aastate-pikkuste vaheaegade järele, leiame papillaarjooni kujutavates jäljendites ikka neidsamu valgeid punktikesi, mis kujutavad poore, ilma ühegi muudatuseta nende arvus vastaval papillaarjoonel, samuti ilma ühegi muudatuseta nende asetuses nii omakeskis, kui ka vastu papillaarjoone harja. Samuti muutumatult püsib nende kuju.

Ka sõrmeotsade välisnaha vägivaldne rikkumine kergematel juhtumitel ei suuda muuta pooride asetust. Nii võime leida kergete põletishaavade läbi tekkinud armides poore samal kujul nagu need olid tervel nahal.

Poorid on seega muutumatud ühe ja sama isiku juures. Teisest küljest katsed on näidanud, et viis, kuidas puudutatakse jäljealust pinda, ei oma pooride suhtes mingisugust tähtsust. Näpujälgedes, mis tekitati kas sõrmega sileda pinna vajutamisest või sõrme veeretamisest samal pinnal või sõrmenuppude külgsuunalisest vajutamisest vastu sama pinda nagu see sünnib näit. pudeli haaramisest sõrmedega, leidsid mikrofotograafilisel järelekatsusel ikka üksteisele sarnanevad poorid.

Jääb veel selgitada, kas poorid omavad küllaldaselt eriomadusi, mis võimaldaksid eraldada nende varal üht inimest teistest. Dr. Locard'i uurimused näitavad, et ka need omadused on pooridel riiklikult olemas. Eriomadused leiduvad nimelt:

1. pooride kuju: üldiselt nad on elliptilised — või sellest veidi kõrvelekalduvalt munakujulised, kuid nad on ka ringi-, mandli- või kolmnurgakujulised, väga mitmesugusel määral kõverdatud küljjoontega;

2. pooride suurus: suurus kõigub 80 kuni 250 tuhandiku millimeetri vahel;

3. pooride kauguses üksteisest: siin on lahkuminevused lõpmatud, kuna ühtedel isikutel poorid on reastatud nii tihedalt, et pooriavauste vahe on väiksem kui nende läbimõõt, teistel aga pooride vahe ületab kuni kaheksakordselt nende läbimõõdu;

4. pooride asetuses vastu papillaarjoone harja: mõnikord võtavad poorid kogu papillaarjoone enda alla, teinekord asenevad nad erandita joone harjal või kalduvad paiguti jälle harijoonest veidi kõrvale, moodustades omapäraseid kõverikke, kolmnurke, ebareeglipäraseid plekke, mõnikord koguni kahekordseid ridu;

5. pooride arvus: lahkuminevus kujuneb siin nagu 1:2, kuna harilikult tuleb poore ühele ruutmillimeetrile 9 kuni 18 ette.

Kirjeldatud omaduste tõttu moodustavad higipoorid endast paremat sorti lisaabinõu näpujälgede võrdlemiseks. Pooride võrdlemine, mis puudulikkude jälgede juures on ainsamaks võrdlemisvahendiks, pakub tarbekorral ka muidu kõlvuliste jälgede võrdlemisel head lisandust. Kui näit. kohus ei peaks pidama küllaldaseks identseuse tõenduseks seda, et kahes võrreldud näpujäljes leidus 30 või 40 ühtivat eritunnust, siis võib olla suudame veenda teda sellega, et toome samadest jälgedest ette veel mõnisada kujult, asetusest ja arvult ühtivat poori. Pooride võrdlemine, mis suurendamata jälgede juures on äärmiselt vaevaline, teostatakse tublisti suurendatud päevapiltide abil. Kuue teistkümmekordse suurenduse juures on töö juba kerge. Ekspertiismaterjalid kohtute jaoks on soovitatav suurendada kuni 45 korda.

Tulekaitse — tuletõrje seisukord Eestis.

E. Brett, politseivalitsuse assistent tuletõrje alal.

Tuletõrje üle järelevalve teostamise kohta siseministrilt antud juhtnõu (R T 73/74. — 25) ja täienduse (R T 103 — 28) põhjal esitavad vabatahtlikud tuletõrjeühingud igal aastal ettenähtud vormi järgi kohalikule prefektile aruanded möödunud aasta tegevusest, kes need siis koondab, tarvilikkude andmetega varustab ja politseivalitsusele edasi saadab.

Et tulekaitse asjandust korraldaval keskasutusel väga tähtsaks osutub tuletõrje olemasolu, tegevus jne., on tarvis juhtnõu mõistet laiendada terve tuletõrje peale. Vastasel korral on võimatu kindlaks teha tuletõrje üldseisukorda, kas paranemist või tagasiminekut, mis aga minu arvates hädatarvilik. Ka kergendaks see tunduvalt kohaliku politseiülemu-

se tööd kohaliku tuletõrje järelevalves, aruannete nõudmises jne., sest tuletõrje on osaliselt politsei abiorgan.

Saadud aruannete põhjal on tuletõrjeüksusi ehk asutisi, kes tegutsevad tuletõrje alal, 1928. a. lõpul kokku 507, nimelt: linnades 41, maal 352 ja raudteel 114.

Tuletõrje jaguneb: riiklik tuletõrje 131, linnades 2, maal 15 ja raudteel 114; omavalitsuse tuletõrje 4, linnades 2, maal 2; vabatahtlik tuletõrje 308, linnades 18, maal 290 ja eraldi põhikirjade alusel tegutsevad (eraasutuse, eraettevõtete jne.) tuletõrjeüksusi 64, linnades 19, maal 45. Vabatahtl. tuletõrjete arv on tegelikult väiksem: vana normaalpõhikiri on loetud maksvusetuks ja paljud vana normaalpõhikirjaga töötavad tuletõrjed pole jõudnud endid ümber korraldada.

Tuletõrje seaduse § 3. põhjal peab vähemalt igas omavalitsuse administratiivüksuse piirkonnas olema tuletõrje; et peale ühe maakonna tuletõrje piirkondi pole eraldi kinnitatud, ja arvestades möödunud aastal tuletõrjele korraldatud ankeedis ilmsikstulnud suuri tegevuspiirkondi, arvan, et igas omavalitsuse administratiivpiirkonnas oleks hädatarvilik vähemalt üks tuletõrje organisatsioon, kes vastaks seaduse nõuetele.

Aleveid ja valdu on kokku 392, üldarvustuse järgi puuduks siis veel 40 valdas tuletõrje. Et aga tuletõrjeüksuste paigutus mitmekesisem (on valdu, kus tegutseb rohkem kui üks tuletõrjeüksus), on valdade arv, kus tuletõrjet ei ole, palju suurem. Tehtud kokkuvõtte järgi on tuletõrjeüksused paigutatud:

1 tuletõrjeüksus	181 omaval. adm.-piirkonnas
2 " üksust	34 " " "
3 " " "	20 " " "
4 " " "	4 " " "
5 " " "	3 " " "
6 " " "	2 " " "

Linnad, samuti ka alevid on igauks varustatud kas ühe ehk rohkem tuletõrjeüksusega. Eelolevast selgub, et tuletõrjet ei ole 148 vallas, esimesel kohal seisavad: Läänemaa 29 vallaga, Võrumaa 26 vallaga, Pärnumaa 24 vallaga ja Saaremaa 16 vallaga.

Eelpoolnäidatud kokkuvõtte tegemisel tarvitasin kõiki tegutsevaid tuletõrje liike. Tuletõrje seaduse põhjal võivad aga omavalitsuse tuletõrje kohuseid täita ainult omavalitsuse enda poolt moodusta-

tud tuletõrjed ehk vabatahtlikud (normaalpõhikirjaga) tuletõrje ühingud. Järelikult on rohkem omavalitsuste administratiivüksusi seadusega kindlustamata tulekaitsega varustatud, isegi üksikud linnad langevad selle alla. Seega jääks omavalitsustele mitte kerge ülesanne lahendada, mis Tuletõrje seadusega juba 1924. a. pandi maksma; senini on pandud tuletõrjete asutamisele maal majanduslikkul põhjustel vähe rõhku.

507 tuletõrjeüksusest valdavad oma ehitusi 249 seltsimajade, pritsimajade ehk pritsikuuride näol ja nimelt: linnades 27, maal 160 ja raudteel 62. Seega tarvitab suurem osa tuletõrjeüksusi kas üüritud, riigilt või omavalitsuselt või eraisikutelt ajutiselt tasuta antud ruume tulekaitseabinõude panipaigaks. Selle järeltusel seisavad abinõud, iseäranis maal, mööda valda laiali; käsiprits on näiteks A asunduses, voolikud B ja C taludes ning teised vähemad abinõud siin-seal heinaküünides. See näht mõjub aga halvavalt tuletõrje varustuse headusele ja korralikule korrashoiule. Tuletõrje ei saa tarbekorral küllalt kiirelt tegutseda.

Siseministri sundmäärusega veo- ja sõiduabinõude andmise kohta kahjutule, loodusjõuliste ja teiste suuremate õnnetuste korral (R T 91/92. — 25. a.) on liikumisabinõude omanikud kohustatud andma tuletõrjele sõidu- ja veoabinõusid, kuid tähendatud sundmääruse maksmapanek on paljudel omavalitsustel senini täitmata.

Tuletõrje liikmete üldarv oli 27.886: linnades 5098, maal 20.498 ja raudteel 2270, see arv näitab tõusu, mis märgatav maa tuletõrjes, kuna linnades tuletõrjeühinguid rohkesti ja neid juure ei asutata, seega on tegevliikmete arv püsiv. Selle vastu on aga vähenenud toetajate liikmete üldarv (4692), eriti maal, millele mõju on annud halb majanduslik aasta.

Kahjutulesid näitavad tuletõrjed kokku 1928. a. 549: linnades 218, maal 331. Tähendatud arv läheb kaugelt lahku riigi statistika keskbüroo 1928. a. üldarvust 778. See vahe on ainult seletatav tuletõrjete poolt ebaõigete andmete andmisega linnades, maal aga vist on olnud kahjutulesid kohtades, kus tuletõrjet pole veel olemas. Harjutusi, paraade, vahiteenistust jne. on olnud 1928. a. 9399 juhul: linnades 6240, maal 3159. Kahjutuledest, harjutustest jne. on kokku võtnud osa

110.132 tuletõrjujat, 1927. a. 90.277, läbi-segi võttis seega igast toimingust keskmiselt osa 12 meest, 1927. a. 29 meest. Üldiselt on osavõtu arv, kuigi tegevus osaliselt tõusnud, langenud, mis näitab kestvat loidu olekut tegevteenistusest osavõtmises. Selgituseks tähendan, et linnades võttis osa igast toimingust keskmiselt 14 ja maal 10 meest. Tuletõrjeüksustel on tarvitada kokku tuletõrje abinõusid:

296 tooberpriisi (ka keem. käsitulekust.): linnades 146, maal 142, raudteel 8.

908 käsipriisi: linnades 111, maal 684, raudteel 113.

54 mootor-autopriisi (ka autod): linnades 46, maal 9.

26 aurupriisi: linnades 19, maal 4, raudteel 3.

832 redelit: linnades 230, maal 378, raudteel 224.

70.792 mtr. voolikut: linnades 35.859 mtr., maal 29.899 mtr., raudteel 5.034 mtr.

Esimesel kohal seisab tuletõrje abinõude poolest Tartumaa, sellele järgneb Virumaa, Harjumaa ja Järvamaa. Vaeslapsena näib tuletõrje abinõude poolest olevat Saaremaa, seisab viimasel kohal ja abinõusid on terve maakonna kohta 1 tooberpriis, 2 käsipriisi, 2 redelit ja 35 mtr. voolikut.

Linnadest seisavad tuletõrje abinõude rohkuselt esikohtadel Harjumaa, Virumaa ja Tartumaa linnad. Väljaõppe ja ajakohase täiendamise eest hoolitseb ja seisab teistest linnadest ees Tartu; tuletõrje on väga palju end täiendanud ja püüab saavutada korraldusi välismaa tuletõrjest, neid kohaldades vastavalt olukorraga.

Linnades ja maal hindavad kokku 288 tuletõrjeüksust inventari (tuletõrjeabinõude) väärtuse 1.260.198 kroonile, linnades 27 üksust — 739.793 kr. ja maal 261 üksust — 520.405 kr. Sellest nähtub, et maal olevad abinõud ei ole hinnatud tuletõrjeüksuste poolt kuigi väärtuslikkudeks, ja et linnades 27 üksuse, maal oleva 261 üksuse inventari väärtuse kaugelt ületab.

Majanduslikust küljest ei ole tuletõrjeüksused jõukad, kuigi inventari väärtus näib olevat kaunis suur, on sellele aga vastukaaluks üksustel tasuta olev võlg. Võla üldsumma on 114 üksusel kr. 163.461.—, sellest langeb linnade peale (14 üksust) kr. 63.717.— ja maale (127 üksust) kr. 99.744.—. Järvamaa linnad on

siin esikohal, maadest Tartu- ja Virumaa. Võlgade tasumiseks polegi üksusel kindlaid võimalusi ega väljavaateid.

Riiklikku toetust said 1928. a. kokku 77 üksust kr. 5000.—, 1929. aastal said riiklikku toetust ainult maalasuvad tuletõrjeüksused (53). Toetusejaotus sündis politseivalitsuses möödunud aasta eeskujul, peamiselt arvestati tuletõrjeabinõude vajadusega. Toetust said: Harjumaal 8 üksust, Järvamaal 4, Läänemaal 5, Petserimaal 4, Pärnumaal 6, Saaremaal 6, Tartumaal 3, Valgemaal 4, Viljandimaal 3, Virumaal 4 ja Võrumaal 6 üksust. Rõõmustavaks nähukaks oli seekord toetuse jaotamisel, et Saaremaal, kus seni tuletõrje täiesti puudus, ja 1928. a. toetust polnud võimalik anda sel põhjusel, on asutatud tuletõrje.

Omavalitsused on tulekaitse peale andnud välja toetuse näol 1928. a. kokku 254 üksusele kr. 65.853.—. Sellest on saanud linnades olevad tuletõrjed (21 üksust) kr. 35.365.— ja maal (233 üksust) kr. 30.488.—. Paistab silma, et omavalitsused on hakanud tulekaitsele rohkem rõhku panema. Siiski pole praegune maksustamise viis küllalt otstarbekohaselt kindlaks määratud Tuletõrje seadusega, sest ei ole selles tähendatud ühtki sõna väljamaksimisest; sellest olenebki, et osa omavalitsusi keelduvad andmast toetust kohal tegutsevatele tuletõrjele. Kinnituseltsid on oma algatusel tuletõrjele võimaldanud 1928. a. toetust kokku 126 üksusele kr. 13.915.—. Julgen avaldada arvamist, et kinnituseltsid rohkemgi seks otstarbeks toetust annaks ja isegi teatud korra järgi võiks maksustatud saada.

Üldiselt võib tähendada, et tuletõrje linnades on enam-vähem rahuldavas seisukorras. Maal valitseb tulekaitse üldine nõrkus. Et seada korda tuletõrjeabinõud ja soetada uusi, oleks vaja kr. 517.062.—: linnades kr. 188.250.— ja maal kr. 328.812.—. Tähendatud summa aga suureneb järjekindlalt, sest tuletõrjeüksuste arv tõuseb. Umbkaudselt vajaksid tuletõrjeüksused kr. 718.932.— tuletõrjeabinõude soetamiseks ja ajakohastamiseks normaalolukorda. Kui arvestada, et tuletõrjele ka abinõude hoidmiseks vastavad ruumid hädatarvilikud, suureneksid loetletud rahasummad veelgi kr. 300.000.— võrra. Säärase suure rahasumma soetamine korjanduste ja toetuste teel on võimatu, laenatud rahadega teotsemine on

aga veel raskem, sest tehtud laenud ühes võlaprotsentidega peab ikkagi kord tasuma. Seltskondlik toetus läheb iga aasta- ga kehvemaks; üldse aga arvan, et ei oleks kohane raha kogumine korjanduste teel; tuletõrje Eestis on peaaegu tervena vabatahtlik, seega teatud seisukohast seltskondlik organisatsioon, kuid Tuletõrje seaduse maksmapanekuga on neile antud riiklik tähtsus.

Selgituseks tähendan, et kahjutulesid ja neist tekkiv kahju on olnud viimase 5 aasta (1924—1928 a.) kohta riigi statistika keskbüroo andmetel kokku: 3.911 kahju- tuld üldkahjuga (ka metsapõlengud) kr. 11.984.319. See summa on liig suur meie riigi kohta ja tule läbi tekkivat kahju sääs- ta ja tagasi võita järgnevatel aastatel, oleks minu arvates ülearune praeguse ma- jandusliku olukorra juures, see on aga võimalik ainult juhtumil, kui riik tuleb tu- letõrjele appi ja aitab kaasa tulekaitse korraldustöödes.

Lõpuks paar sõna tuletõrje jagunemi- sest, paigutusest, jne. 1929. aastal. 1. jaan. 1929. a. oli tuletõrjeüksusi linnades 41, maal 352. Aasta jooksul kuni 1. det. on asutatud kokku 63 tuletõrjeüksust, linna- des 1 ja maal 62, seega on praegu tuletõr- jeüksusi linnades 42 ja maal 414, kokku 456, sellest on: riiklik tuletõrje linnades 2, maal 15; omaval. tuletõrje linnades 2, maal 2; vabatahtl. tuletõrje (normaalpõ-

hilk.) linnades 18, maal 352 ja eraldi põhi- kirjaga tegutsev, eraasutus jne. tuletõrje linnades 20, maal 45. Kõige rohkem on juure asutatud tuletõrjet: Võrumaal 13 ja Pärnumaal 11 üksust. Loetletud osas raudtee tuletõrjekomandosid (114) ei ole arvestatud, neid kaasa arvates on tuletõr- jeüksusi 570.

Tuletõrje paigutus maal on osaliselt paranenud, nimelt on valdade arv, kus tu- letõrje täiesti puudub, 98 peale vähenenud. Tähenatud jaotuse tegemisel arvestasin ka neid tuletõrjeüksusi, kes vastava sea- duse nõudel omavalitsuse tuletõrje kohus- tusi ei saa täita. 1929. aastal asutati ei oma tuletõrjeabinõusid 54 üksust. Riik- likku toetust on saanud 1929. aastal tege- vust alustanud 26 tuletõrjeüksust kr. 2.700, seega läks suurem osa toetust 1929. aastal ellukutsutud tuletõrjeüksus- tele.

Üldiselt pean tähendama, et tuletõrje- üksused iga aastaga muutuvad intensiiv- semaks oma korraldustöödes, saades aru tähtsusest, millist neil tuleb täita kaasko- danikkude hea- ja julgeoleku kindlustami- seks. Tuletõrje majanduslik külg aga ta- hab hävitada ja killustada vabatahtliku jõu, mis ei tohiks sündida. Tuletõrje fi- nantsküsimumise lahendamine on hädavaja- lik, sest sellest oleneb meie tulekaitse — tuletõrje olemasolu, tema tegutsemisvõi- me, mis praegu nii mõndki jätab soovida.

Mõnd Itaalia politseist.

1848. a. reorganiseeriti Itaalia politsei: olgugi et see ümberkorraldamine sündis ainult osaliselt, oli tal siiski määratu suur tähtsus, selle reformi tagajärjed ja head küljed annavad ennast tunda veel täna- päevani. Muu seas muudeti kol korral ka politsei nimetus: enidest politseist sai „avaliku julgeoleku asutus“; nime muut- mine viidi seepärast läbi, et endine politi- sei oli omandanud rahva silmas väga hal- va kuulsuse: ta pefi omavoli ja ülekohtu organiks ja inimeste mälestused vanast politseist olid kõige halvemad ja kurve- mad. Politsei ümberkorraldamine tähenda- tud aastal oli ühenduses üldse reformi- dega, mis ette võeti Sardiinia riikides ku- ninga Carlo Alberto poolt: suuremad va- badused pidid ühtlasi vabastama koda-

nikke ka rõhuvast politseivõimust ja selle esindajaist. Nii sai uus politsei uue aluse oma tegevuseks, uued ülesanded, uued si- hid ja, nagu öeldud, uue nimetuse.

Uue — 30. septembri 1848. a. — sea- dusega seati ametisse kvestorid, kes tund- sid hästi administratiiv-ala, olid kauemat aega olnud riigiteenistuses juhtivatel koh- tadel ja kelle kätte anti politsei või õige- mini avaliku julgeoleku organite juhti- mine. Nad allusid otsekohe kindral-inten- dantidele, s. o. mitme provintsi kuberneridele, kellede asukohtadeks olid Genua ja Terrin. Välissteenistus pandi erilise kor- puse peale, millele nimeks anti veidi hiljem kuninglikkude karabinjeeride korpus. See väeosa asutati muu seas juba Viktor Ema- nuel I ajal 1814. aastal; ta korraldati üm-

ber 1822. aastal Carlo Felice poolt, kes talle andis organisatsiooni ja kuju, mida võib tõesti mitmeti nimetada eeskujulikuks, seda enam, et selle organisatsiooni alused ja põhireeglid on peaaegu muutumatult püsinud meie päevini, s. o. üle saja aasta. Ülaltähendatud linnades — administratsiooni peakohtades — anti välisteenistus eriliste sõjaväelaste kätte, kes olid teeninud sõjaväes karabinjeeridena. Viimased allusid kvestoritele ja nende abilistele — assessoritele (komissaridele) ja jäid karabinjeeride korpuse koosseisu või — kui nad sealt olid vahepeal lahkunud — neid võeti uuesti tähendatud väeosa nimekirja. Hiljem, 1852. aastal, astusid nende asemele avaliku julgeoleku vahtide korpuse (Corpo delle guardie di Pubblica Sicurezza) ametnikud.

Sel viisil tekkisid Itaalias juba algusest peale kaks erilaadi politseid. Üks oli iseloomult puht-tsiivilne ja tema hulka tulevad arvata ka kõik julgeoleku asutuse ametnikud, teenijad ja agendid. See politsei allus kohal kvestorile või prefektile, missuguse nimetuse all mõisteti provintsi poliitilise-administratiivse asutuse juhatajat; muu seas tekkis see amet endise intendandi ametist, kes samuti oli politseiilise võimu suurim esindaja provintsis. Teine politsei eriliik oli iseloomult puht-sõjaväeline, siia just kuuluvadki kuninglikud karabinjeerid, kes, tähendab, üldiselt vastavad teiste riikide sandarmitele — seal, kus sääraseid üldse olemas. Itaallased ise on väga uhked oma karabinjeeridele ja loevad neid parimaks sõjaväeliselt organiseeritud politseivõimuks maailmas. Tõsi igatahes on, et see väeosa on eeskujulikult korraldatud, ta on suutnud tuua palju kasu, et ta on kindel ja alati löögivalmis trupp. Gustavo Pierotti tähendab karabinjeeride ajaloos („Storia del Carabiniere“, Firenze, Edit. Carpignan e Zipoli), näiteks, seda väeosa sisseseadeks, mis „põhjeneb igale kiusatusele vastupaneva truuduse, pimeda sõnakuulmise, igale katsele vastupaneva aususe ja tingimusteta armastuse põhimõtetele korra ja oma rahva olemasolu heaks“. Mõlemad politseiasutused teenivad muidugi üht võimu, taotlevad üht sihti: võidelda kuritegevuse vastu kõikidel aladel, kaitsta maksvat korda ja kodanikkude elu ja varanduse julgeolekut. „Kõige sellega teenivad nad isamaa heaolule ja suurusele“ (Emilio Saracini: „Ordinamento della Polizia Italia-

na“). Nagu näha, on itaallased otse valmistatud oma politseist.

Iseküsimus on muidugi, kas need kaks politseiharu ka tegelikult elus üksteisega alati hästi läbi saavad: on ju teada, et tsiivilpolitsei ja sõjaväelise politsei vahel ikka juhtuvad lahkhelid ja arusaamatused. Ka itaallased ise tõendavad siin ja seal, et tähendatud vahekord tihti palju soovida jätab. Teised eitavad seda jällegi. Selge igatahes on, et iseäranis nooremad ja väiksemad ametnikud tihtipeale tülli satuvad — just teenistuskohuste täitmisel. Mõlemat politseiharudel on ühine siht, mõlemasse liiki kuuluvad ametnikud püüavad ülesandeid täita võimalikult paremini ja seal võib juhtuda, et tekib tõsine konkurents, näiteks, mõne kuriteo avalikkustegemise või selgitamise puhul. Muidugi valitseb sarnane konkurents ja selle järeltulusel ka mitmesugused arusaamatused eeskätt alamate ametnikkude vahel, kuna juhtivad jõud harilikult hästi saavad läbi. Kodanikkudele võib niisugune võistlus ainult kasu tuua: nii tsiivilpolitseinik kui ka sõjaväeline politseinik katsuvad kuritegu kiirelt ja hästi selgitada, mille järelduseks enamaltjaolt olevat see tõsiasi, et kuritegu ka kindlasti avalikuks tehakse. Teisest küljest võib aga sarnane konkurents tuua esile ka ebasoovitavaid nähtusi kodanikkudele: kui üks politseinik ei aita teist, ei anna talle kõike seda teada, mis ta ise on kuulnud ja teada saanud või teatavaks teinud, siis võib juhtuda, et konkurentsi vilja maitseb kurjategija.

Terve see küsimus on aga ka suure praktilise tähtsusega. Seda konkurentsi tuuakse alati ette siis, kui on jutt mõlemate politseide ühendamisest. Nagu igalpool maailmas, nii katsutakse ka Itaalias koondada koosseise ja asutusi. Ja juba pikemat aega mõeldakse kahe politsei ühendamise üle, ilma et senini oleks jõutud teha mingisugust konkreetset otsust. Selge näib ainult olevat, et siis, kui politsei ühendatakse, kannatab tsiivilpolitsei, kes ühte sulatatakse karabinjeeridega — vähemalt praeguses olukorras ja praegu maksvate põhimõtete juures. Ühel ajal sellega kaoksid muidugi ka tsiivilametnikud avaliku julgeoleku asutusest — vähemalt on asjale lähedalseisvad itaallased ise sarnasel arvamusel (näiteks, juba mainitud Emilio Saracini). Teiselt poolt mõjuks sarnane koostamine kahtlemata halvavalt ka sõjaväelisele politseile, karabin-

jeeridele. Viimased on enam-vähem poliitiliselt erapooletud, nad peavad kui sõjaväelased seda olema. Kui nendele nüüd aga panna ka hariliku politsei ülesanded linnades, siis tähendaks see seda, et see politsei saaks üheltpoolt enam või vähem kistud poliitiliste küsimuste keerisesse, teiselt poolt peaks ta tegemist tegema mitmesuguste asjadega, millel pole mingit ühendust sõjaväega. Karabinjeeride korpuse populaarsus rahva keskel langeks kahtlemata, sest peale muu ei suuda sõjaväelased tsiviilasju nii ajada ja korraldada, nagu seda nõuab harilik igapäevane elu. Kõige selle tagajärjel võiks langeda kõnesoleva korpuse distsipliin ja tema hea kuulsus. Neil kaalutlustel ei ole veel suudetud lõplikult otsustada tsiviilpolitsei likvideerimist ning selle ülesannete panemist sõjaväelisel organiseeritud politseile.

Ja olgugi et Itaalias tegutsevad paralleelselt kaks erilaadi politseid, olgugi et nad tihti isegi asuvad üksteise kõrval ja et nende kompetentsi küsimus kipub mõnel korral segi minema ning alluvaid ametnike isegi tülli ajama, on igal politseil üldiselt oma eriline tegevuspiirkond. Julgeoleku kaitse mõttes tegutseb linnades tsiviilpolitsei (kvestuur) ja maal ning väikestes alevites — sõjaväeline politsei (karabinjeerid). Sarnane vahetegemine ning tegevuspiirkonna kindlaksmääramine pole arusaadavalt juhuslik. Seda on ka Itaalias kaitsnud tuntud riigimehed ja on seda igapidi pooldanud. Sest politsei tegevus pole kaugeltki ühtlane linnades ja maal, ühtlased pole ka rippuvalt maa ja linna eluolu iseloomust politseilised tegevusmeetodid. Need, kes südilt kaitsevad praeguse korra allesjätmist, s. o. kahe iseguse politsei olemasolu, arvavad, et ühe eripolitsei likvideerimine ei tähendaks midagi muud, kui suurt sammu tagasi.

Peale tähendatud kahe suure politsei eriliigi on Itaalias olemas veel terve rida abiorganeid, kes täiendavad tähendatud politseiasutusi ja neile abiks on üldiste politseiliste ülesannete täitmisel. Siia kuuluvad: linna- ja põlluvahid (Guardie municipali e campestri), kuninglikkude finantsvahtide üksus (Regia Guardia di Finanza) ja eriliselt n. nim. rahvusliku julgeoleku vabatahtlik miilits. (Milizia Volontaria per la Sicurezza Nazionale), kellel on oma alljaotused ja -üksused politseiliste ülesannete täitmiseks raudteedel, sadama-

tes, postil, telegraafil, piiridel ja metsades. Siia hulka ei ole arvatud terve rida agente, kes alluvad avaliku julgeoleku keskasutusele (Agenti di Pubblica Sicurezza) ja kes täidavad mitmesuguseid vähema tähtsusega ülesandeid, kes aga ei oma agentide õigusi.

Kvestorile (prefektile) ja tema abilis-tele alluvad avaliku julgeoleku agendid, kes moodustavad erilise korpuse, mis, nagu juba tähendatud, asutati 1852. aastal „Corpo delle Guardie di Pubblica Sicurezza“ nimetuse all. Sel korpusel tuli aastate jooksul üle elada väga mitmesuguseid muudatusi, kuna see 1890. a. põhjalikult ümber korraldati n. nim. Crispi seadusega, millega nendele nimeks pandi linnavahid (Guardie di Città). 1919. a. järgnes jällegi reorganiseerimine, tol korral pandi korpuse nimeks kuninglik avaliku julgeoleku vahtide üksus (Regia Guardia per la Pubblica Sicurezza). 1923. a. likvideeriti see korpus ja tema asemele astus samal ajal moodustatud osa „Carabinieri specializzati“. See osa koosneb agentidest, kes täidavad oma ülesandeid harilikult erariietes, kes alluvad ülesannete suhtes avaliku julgeoleku ametnikkudele, kes ühtlasi aga distsiplinaarselt ja administratiivselt kuuluvad kuninglikkude karabinjeeride sekka. See katse ei ole muu seas annud küllalt soovitavaid tagajärgi, nii et vastavalt tegeliku elu nõuetele tuli tagasi minna avaliku julgeoleku agentide korpuse juure (Corpo degli Agenti di Pubblica Sicurezza); need agendid töötavad erariietes. Erand sellest on pealinnas, Roomas, tegutsev osa agente, kes täidavad oma ülesandeid mundris. Nende ametnikkude ülesandeks on peamiselt liikumise reguleerimine; üldiselt tuntakse neid „Metropolitani“ nimetuse all. Ka see on alles katse, kuid arvatakse, et siiski niisugune süsteem suudab püsima jääda ja et see maksma pannakse ka teistes suurlinnades.

Itaalia politsei allub, nagu peaaegu kõikjal maailmas, siseministrile. Viimasele on abiks politseiliste küsimuste lahendamisel politseiülem (Capo della Polizia), keda varematel aegadel nimetati avaliku julgeoleku kindral-direktoriks. Kohapealseteks politseijuhtideks on prefektid, kelle ülesannetesse kuulub avaliku korra kaitse ja kellele alluvad: poliitiline politsei, julgeoleku politsei ja administratiiv-politsei. Üldisi juhtnööre annab prefektidele mui-

dugi keskvalitsus. Kohtulik politsei (Polizia giudiziaria) allub kindral-prokuröridele (Procuratori Generali) ja kuninglikkudele prokuröridele (Procuratori del Ri).

Tegelikuks politsei üldjuhiks on politseiülem, kes korraldab kogu politsei aparraati ja teenistust. Tema alluvad keskvalitsuses mitmed eriosakonnad, kes kogu moodustavad avaliku julgeoleku kindral-direktsiooni (Direzione Generale della Pubblica Sicurezza) ja kes aitavad politseiülemale juhtida politseid. Politseiülem annab käske ja korraldusi prefektidele ministri nimel, tema määrab ametisse kõrgemaid ametnikke ja hoolitseb üldse selle eest, et politsei personaal vastaks aja ja ülesannete nõuetele. Tema valmistab ja kannab ette ministrile tarvilised seaduseelnõud politseilistelt aladelt. Tema peab ka hoolitsema järelevalve eest alluvate asutuste järele, mida teostatakse muu seas ka sagedaste inspeksioonidega. Tema võib tarbekorral ka samme astuda ja korraldusi teha laialdase poliitilise tähtsusega. Politseiülemale alluvad otsekohe prefektid (kvestorid). Kuni 1919. aastani oli Itaalias ainult 22 provintsis kvestuur (prefektuur), s. o. ainult neis provintsid, millede pealinna elanikkude arv tõusis üle 60.000. Nüüd leidub juba iga provintsi pealinnas kvestuur. Kuna varem kvestuur oli ainult väikese kreisi politseiasutuseks (tol ajal tegutsesid veel allprefektuurid), on ta nüüd muutunud terve provintsi politsei keskasutuseks.

Provintside suuremates linnades leidub peale politseivalitsuse veel allüksusi, samuti on linnade raudteejaamades ja sadamalinnades eri-politseijaoskonnad. Valdades ja alevites on harilikult politseivõimu esindajaks omavalitsuse juht (Podestà — bürgermeister); ainult suuremates alevites ja valdades leiduvad erilised politseijaoskonnad, millede eesotsas seisavad komissarid või abikomissarid — rippuvalt omavalitsuse üksuse suurusest ja tähtsusest.

Alluvate asutuste kontrollimiseks, samuti ka tarviliku side loomiseks ja alalhoidmiseks alluvate ja juhtivate politseiasutuste vahel on loodud maainspektorite ja kindral-inspektorite amet.

Kuninglikud karabinjeerid alluvad otsekohe oma kindralkomandole. See korpus jaguneb Itaalias eneses legioonidesse, divisjonidesse, kompaniidesse, tenentsenitesse ja statsioonidesse (stazioni). See korpus täidab muidugi üldiselt ka sõjaväelisi ülesandeid, peale selle aga on tal puhtpolitseilised ülesanded (ka kohtupolitseilised ülesanded) seal, kus puudub harilik politsei. Seal, kus asub ka tsiviilpolitsei, täidavad mõlemad eriliiki politseid politseilisi ülesandeid kõrvuti. Igal juhul aga alluvad karabinjeerid politseiliste ülesannete saamisel ja täitmisel prefektile.

Avaliku julgeoleku agentide ülesandeks on eksekutiiv-teenistus ja uurimise ülesanded. Nad töötavad erariietes ja ainult seal, kus on olemas avaliku julgeoleku asutusi, alluvusega muidugi tsiviilpolitsei ülemustele. Neid agente võib komandeerida ühest paigast teise.

„Rahvusliku julgeoleku vabatahtlik miilits“ täidab prefekti nõudmisel ka avaliku julgeoleku politsei ülesandeid. See võib sündida kaht viisi. Selle miilitsa liikmed töötavad käsikäes avaliku julgeoleku agentidega ja on neile abiks ühe või teise ülesande lahendamisel. Miilitsa võib komandeerida ka suuremate korratuste, mässude ja hädaohtude puhul ühes karabinjeeridega prefekti käsutusse korra ja luleseadmiseks. Mõnel korral võib miilitsa tegutseda käsikäes ka sõjaväega.

Need on kõik politsei avalikud organid. Peale selle aga on Itaalia siseministeriumi teenistuses veel rida agente, kes alluvad otsekohe prefektidele või isegi ministriumile ja ministrile. Need on n. nim. salaagendid (agenti segreti), kes valitakse suure ettevaatusega pikema katsumise järele ja kellede tegevusest muidugi palju ei kõnelda.

P.

Õigeksmõistvate kohtuotsuste tagajärgedest süüdistajale.

M. Morrison.

Kuigi süüdistamine kaebeluse vastu avalik-õiguslik kohustus, pole sellega veel öeldud, et igasugune süüdistus oleks kõigiti seaduslik ja vaba kõrvalmõjudest. Võttes vastu kaebuste näol kõiksuguseid avaldusi, juhtub, et suur % nende hulka satub sarnaseid, milledest tuleks alguses vabaneda. Kuid seda ei saa teha, sest Kr. Kp. S. § 48. põhjal peab politsei vastu võtma ja edasi andma igasugused kaebused, kuna nende sorteerimiseks puudub tal võimalus. Seisukorras võib välja aidata süüdistuse edaspidine käik, selle kõvendamine ehk sellest loobumine, et võita tagasi seda, mis kaduma võiks minna Kr. Kp. S. § 48. täpsel täitmisel.

Nagu igal teiselgi avalik-õiguslikul tegevusel, on ka süüdistamisel olemas oma skaala, millel üles-alla liikudes võib mõõta ja hinnata süüdistaja tegevust. Asetame selle skaala ülemale poolele võimupiiridest ülestumise, nagu see ette nähtud N. S. §§ 341.—349., 366.—368. ja 432. (eriti politseile §§ 451., 453., 455., 456. ja 458.) ja allapoole nulli ameti hooletuse, mis ette nähtud sealsamas §§ 410.—416., 426., 429.—431. (eriti politseile §§ 446., 447., 449., 450., 452., 454., 457. ja 459.), siis saame raami, mille keskel liikudes süüdistajal pole midagi karta.

N. S. §§ 426., 429. ja 431. räägitakse «о пристрастии» eeluurimise tegevusel, mis on algkeelest otsekoheses tähenduses tõlkimata sõna. Ta oletab tegutsija erapoolikkust, mille motiivid avalikuks tulemata. Erapoolikkus ei ole iseenesest süütegu, kui ta mõju pole tulnud ilmsiks mõnesugusel konkreetsel juhul. Süüdistamisega on ta lahutamatus vahekorras seni, kuni süüdistaja tegutseb süüdistamisel. Kohtuskäijate poolte seisukoht nõuab neilt teatud pinget, et süüdistuse külg oleks toodud täielikult ette. Erapoolikkuse ebaõige ilme tuleb nähtavale siis, kui kohtu õigeksmõistev otsus langenud kaebeluse kasuks. Kujukamalt näitab erapoolikkust N. S. § 455., mis võib leida maad kellegi poole kasuks kohtuotsuste täitmisel. Seadus teeb erapoolikkuse karistatavaks siin seetõttu, et kohtuotsuste täitmisel võib keegi kannatada kohutulise kontrolli puudusel.

Igal priiksmõistval kohtuotsusel, olgu see kuriteo tundemärkide või tõenduste puudusel, on tähtsus süüdistajale; seda enam aga kaebelusele, liiatigi veel süüdistuse ebaõigeks tunnistamisel. Ei ole olemas suuremat avaliku süüdistaja autoriteedi mahakiskujat kui on vabaksmõistvad kohtuotsused, sest nad võivad kergesti maad anda arvamustele, nagu oleks süüdistuste tõstmisel skaalat liigutatud kusagil väljaspool.

Arvestada tuleb süüdistajal ikkagi seadusejõusse astunud kohtuotsustega, millele kõikumatuse iseloom on kohustav ka kaebajale (rsp. süüdistajale). Viimane peab seda vastuvaidlemata võtma heaks, et tema tegevus süüdistuse alal on tühistatud. Otsus on kohustav ka süüdistajale enesele, kes peab tunnistama diametraalselt muutunud süüdistuse seisukohta. Jõusseastunud kohtuotsuse kaudu on eraldatud asja uuesti ülevõtmine samal viisil ja alusel, ning süüdistaja ei saa enam takistada, kui õigeksmõistetud võib omalt poolt alata pealetungi süüdistaja enese vastu.

Effektikaks võib muutuda asi siis, kui süüdistaja võttis asja üles oma algatusel, kui süüdistaja kohtus esinemisega andis asjale kaalu, näitas üles huvi süüdimõistva otsuse saavutamiseks. Teravamalt paistab silma süüdistamise nurjaminek siis, kui süüdistajal oli võimalus endal lähendada süüdistusasja, kas administratiiv-korras trahvimise teel või distsiplinaar-korras (R T Nr. 183/184. — 1925., Kr. Kp. S. § 485.), süüdistaja aga kohtus lootis saavutada suuremat.

Peale süüdistaja moraalse ja juriidilise tegevuse hindamise kaebeluse poolt viimaste vabaksmõistvate otsuste puhul, pole võimatud juhtumid, kus kaebelune soovib täies ulatuses jalule seada oma rikunud õigused ja heaks teha temale tehtud kahjud. Neil juhtumitel ei keerle vaidlused ainult selle läheduses, kui seadusepärane võis olla süüdistus, vaid ka süüdistuse aluseks oleva fakti edasikestvuse ümber. Pidades neid asjaolusid silmas, ei saa kuriteo koosseisu süütuks mõistmiste otsuste põhjusena mõista sarnases

ulatuses, nagu seda harilikult teeb kriminaalõpetus harilikkudes süütegudes. Esialgse süüdistuse aluseks olev fakt võib püsida, kuid see asjaolu võib nii mõneski juhtumisel võtta vabaksmõistetul võimaluse vastukaebuste esitamisel saavutada soovitavaid tagajärgi.

Kui soovitav see pealiskaudsel vaat-

lemisel süüdistaja seisukohast ka oleks, et igale süüdistusele järgneks süüdimõistev otsus, ei ole see ainus püüe ega süüdistamise lõppsiht. Süüdistaja õige seisukoht pole tagasi vaatamata kaebaluste surumine, küll aga õigusliku korra alahoid ja tõe otsimine temale käepärast olevate abinõudega.

Elanikkude registreerimisest maal.

Sageli on „E. Politseilehe“ veergudel pol.-ametnikkude kirjutisi elanikkude registreerimisest, kus esile on toodud arusaamatusi, mis tulnud ilmsiks majaraamatute kohta käiva siseministri määruse täitmisel. Siiski on puudutamata jäänud maal ettetulev juhused, mida ka mainitud määrus ei näe ette, mis aga paneb politseiametniku tupikusse. Siseministri määruse p. 3. märkus 2. lausub: „Valdades isikute üle, kes vähem kui 7 päeva majas peatuvad, vallavalitsusele teadustamine ei ole sundlik.“ Mõnikord leidub aga vallas kümneid isikuid (kraavi-, metsa- jne. töölisi), kes ühe valla piires mitmed nädalad töötavad, ööbides töö asukoha läheduses taludes, kuid igas ainult mõne päeva. Taluperemehed, määruse kohaselt, kannavad nad küll oma majaraamatusse, kuid keegi ei lase neid registreerida vallavalitsuses.

See asjaolu võimaldab otsitavatele isikutele kõrvalhoidmise, kusjuures nad võivad endile leida ajutise teenistuse ja seega kauem end varjata. Mõistagi, et politseiametnik, teades töölisgrupi asumisest oma raioonis, kontrollib selle registreerimist isiklikult, kuid siiski on ilmsiks tulnud juhtumisi, et selle määruse defekti tõttu on isikud jäänud vallavalitsuses registreerimata, ilma et selles oleks süüdlane leida.

Et sarnased nähted soovimatud, peaks leitama tee olukorra lahendamiseks. Arvan, et ilma eeltähendatud siseministri määruse muutmiseta ei saa kõrvaldada seda defekti. Määruse muutmise korral võiks võtta kaalumisele ainult kaks varianti: kas isikute, kes vähem kui seitse päeva ühes kohas peatuvad, vallavalitsuses registreerimine panna ikkagi majaperemeeste peale (7 päeva jooksul) ehk registreeritavate isikute eneste peale. Viimane pole aga soovitav seetõttu, et isikud, kes sihilikult kõrvale hoiduvad, seda kohustust ei täida, kuna ka nende vastutu-

sele võtmine on väga raskendatud ja annab vaevalt positiivseid tulemusi. Ausate tööliste suhtes võiks asuda küll teisele seisukohale, kuid ka nemad on liikuvad ja nende jälgimine raskendatud.

Veel on väga sagedased juhud, kus tööliste palkaja majaperemes, võttes isikutunnistuse enda kätte registreerimiseks, ei anna seda omanikule tagasi, iseäranis siis, kui tööline enne tähtaega lahkub teenistusest mõnesuguste lahkkelide tõttu. Siseministri määrusest on küll näha, et peremehel on õigus nõuda teenija isikutunnistus enda kätte registreerimiseks, kuid kunas peab isikutunnistus tagasi antama, pole lähemalt ära määratud. Mõistagi, et isikutunnistuse kinnipidamine pole lubatav, kuid puudub ka otsekohene seaduse § selle kohta. Kohelda nendeks juhtudeks R. N. S. §§, mis omavoli juhtude kohta maksvad, poleks kohane, ehkki tegemist on omavoliga. Sagedased on juhud, et politsei peab peremeestelt välja nõutama nende poolt kinnipeetud lahkunud tööliste isikutunnistusi ja neid omanikule kätte toimetama, mis asjata suurendab politsei tööd. Harilikult ei tõstagi isikutunnistuse omanik tunnistuse kinnipidamise pärast mingisugust süüdistust ja politsei peab lahendama ilma seadusliku aluseta eravahekordi. Oleks määruse §, mis näeks ette karistuse isikutunnistuse omavolilise kinnipidamise eest, tuleks ka neid juhtumisi harvem ette. Vaadeldes aga seda küsimust teisest küljest, leiame, et ka tööline — isikutunnistuse omanik — lahkudes salaja peremehe juurest (pärast lühiajalist teenistust), võib rahulikult jätta oma isikutunnistuse peremehe kätte, teades, et politsei selle talle ausasti kätte toimetab. Ka selliseid juhtumisi on tulnud ette.

Üldiselt tuleks lahendada küsimus, missugust osa selles asjas peab etendama

politsei. Kas on ta kohustatud ja õigustatud isikutunnistusi omanikule kätte toimetama, või peab ta piirduma ainult protokollil kokkuseadmise ja isikutunnistuse

kinnipidamises süüdistuste puhul. Isiklikult asun küll viimasele seisukohale, kuna senini on vastupidiselt toimitud.

Politseinik.

Sündmusi provintsi kriminalisti päevaraamatust.

Virumaa kaugemas metsanurgas asuv Laekvere küla omas erilise kuulsuse. Seal asus keegi Jüri Kristmann, keda rahvasuus oli ristitud „Rummu Jüriks“ tema tugeva jõu ja kanglastegude tõttu riisu ja mürglite korraldamisel; ka varguste alal oli ta nobe ja leidlik. Laekvere „Rummu Jüri“ kogus enda ümber terve rühma ümbruskonna riukangelasi, sinna kuulusid ka vennad Passid, endine sunnitöölaine J. Veski, A. Höövelson j. t., ning nende vali sõna oli maksev terves ümbruskonnas. Nende räuskamised ja löömingud leidsid pooldamist isegi ümbruskonna elanikkude hulgas, kelledest paljud tol ajal, s. o. 1919. ja 1920. a. tegelesid salaviinakeetmisega ja vargustega. Korralikele kodanikele, kui ka politseile oli „Rummu Jüri“ oma salkkonnaga nuhtluseks. Ei möödunud ühtki pühapäeva, mil „Rummu Jüri“ oma kaaslastega poleks kedagi poolsurnuks peksnud, aknaid purustanud, aedu lõhkunud jne., häda sellele, kes julges teatada sellest politseile.

1920. a. oktoobrikuu Laekvere laadale, kus jällegi „Rummu Jüri“ ja tema kaaslaste järjekorralist väljaastumist võis oodata, oli komandeeritud salkkond välispolitseinikke ühes mõne kriminaalametnikuga. Mõni päev enne laata oli aga kohalik politsei paljastanud paar „samagoni“-vabrikut. Loomulikult oli vaen politsei vastu küllalt suur ja juba laadapäeva hommikust peale oli „Rummu Jüri“ salgas meeolelu tõusu märgata. Lõuna paiku tekkis laadaplatsil väike riid. Et seda alul likvideerida, asusid politseinikud tülitsejaid lahutama. Seda oli „Rummu Jüri“ oma kaaslastega just oodanud. Pikkema jututa asusid nad politseinikkude kallale varustatuna pusside ja igasuguste teiste löögiriistadega. Politseinikud asusid kaitse seisukorda, ähvardades revolvrিতেga pealetungijaid. See valas õli tulle ja juba kõikusid laadaliste käes vankri aisad ja suuremad löögiriistad ning ümberringi kostsid hüüded: „Lööge politsei maha“.

Seisukord muutus kriitiliseks ning tarvitusele võtta revolvreid oleks olnud meeleletus, sest ründajate hulgas oli palju naisi, lapsi ja süütuid laadalisi, kes laskmise korral oleksid võinud kannatada saada. Tuli ette võtta põgenemine, mis küll häbitav, kuid käesoleval juhul kasulik. Äkilise rünnakuga murdsid politseinikud ühest kohast määrtsejatest läbi ja sööstsid lähedalasvasse kohalisse kordniku majja, kuna kriminaalametnikud, keda määrtsejad ära ei tunnud, pugesid laadaliste hulka, et edaspidist olukorda jälgida ja tegelasi silmas pidada. Vaevalt oli uks suletud majja jõudnud politseinikkude järele, kui määrtsejad kisaga: „Lööge uks maha, lööge politsei maha“, asusid ukse sissemurdmisele ja mõne hoobi järele oligi sissepääs vaba purustatud ukse näol. Esimesena kargas sisse löögimees J. Veski, kuid jõudes teha paar sammu, kostis toast püssipauk, ja sissetungija langes sinnasamasse. Sissetuhtud politseinikud olid siiski sumritud laskeriista tarvitama viimase silmapilgul ning see nagu kainestas hetkeks määrtsejaid. See oli aga ainult hetkeks! „Rummu Jüri“, kes veidi eemal seisis, ässitas määrtsejaid: „Piirame maja sisse, paneme põlema“. Mõistuse kaotanud määrtsejad hakkasidki selle ässituse täideviimiseks astuma samme. Akendest väljasirutatud politseinikkude vintpüsside torud aga sundisid määrtsejaid mõistusele ja edaspidiseid „Rummu Jüri“ käske ei pandud enam täheleegi ning langenud kaaslaste surnukeha trepil kainestas lõpulikult määrtsejaid.

Vahepeal olid kõik politseinikud, kelledest mõned mujal varju leidsid, kogunenud ja algas laadal korra jaluseadmine. „Rummu Jüri“ oma kaaslastega oli kadunud kui tina tuhka. Et maja rünnaku ajal väljas viibinud kriminaalametnikud peategelasi olid tähele pannud, algas nüüd nende otsimine. Rünnaku ajal olid kriminaalametnikud väljas püüdnud ka määrtsejaid rahustada ja korrale kutsuda. Et neid, kui erariides, keegi ei tunnud, siis

võeti neid ainult politsei poolehoidjatena ning selle eest sai van. assistent P. ainult kergelt lüüa. Majja joosnud välispolitseinikkudest said mitmed haavata ja veristada, kuid õnneks kergelt.

Järgmisel päeval alles läiks korda vendi Pass'isid tabada. Sealjuures hakkas politseile jõuga vastu Eduard Pass, kes

pudeliga kaasasolevat kaitseliitlast löi ja põgeneda püüdis. Põgenemise juures aga sai ta surmavalt haavata. Kõik teised süüdlased tabati, ainult „Rummu Jüri“ põgenes Laekverest ja tabati alles aasta pärast. Vahepeal oli ta pannud toime terve rea mitmesuguseid vargusi, kuid oli oma rüskamise kaotanud.

Järvamaa politseiametnikkude kogu 1929. aastal.

23. jaan. pidas Järvamaa politseiametnikkude kogu oma järjekorralise peakoosoleku Paide politseijaoskonnas. Koosolekust võttis osa 24 ametnikku.

Juhatus poolt ette pandud 1929. aasta tegevuse aruandest selgus, et möödunud aastal on tulnud sisse liikmemaksu 1514 krooni, % % 364 kr., annetustest 123 kr. 10 snt. j. n. e. Kuludeks oli olnud toetus politseiametnikkude ja teenijate abiandmise kapitalile 50 kr., liikmetele tehtud tagasimaksud 364 kr. 02 snt., kantselei peale 41 kr. 19 snt., kassapidajale tasuks 30 kr., liikmemaksudeks teistes seltsides ja spordi edendamise ergutuseks 54 kr. 90 snt. ja muudeks kuludeks 24 kr. 61 senti. Muu seas on astunud Eesti panga liikmeks ja ostetud 10 osatähte 550 krooni eest. Üldse on olnud kulusid 1147 kr. 98 senti. 1. jaanuariks 1930. a. oli Kogul varandust 4463 kr. 06 snt. eest.

Aasta jooksul on lahkunud kogust 6 liiget politseiteenistusest lahkumise tõttu, juure on tulnud 7 uut liiget ja käesolevaks aastaks on kogul 60 tegevliiget.

Meeldivaks nähtuseks on Paide rahaasutustelt ja linnavalitsuselt annetatud toetus spordi ergutuseks.

Möödunud aastal on spordi alal neetud: 30. juunil traditsiooniline 110 km. jalgratta-teatesõit kohalise komissari poolt annetatud rändauhinna peale, millest võttis osa 22 ametnikku; 3. augustil — võistlused laskmises; 23. augustil — 25 km. jalgrattasõit, kus konstaabel Heinrich Tiik sõitis selle maa ajaga 54 min. 29,1 sek., samal päeval — 3 km. käimine, kus silmapaistvalt esinesid kordnikud V. Aulik ja M. Pärtel; peale selle — 2 laskevõistlust Türi politseiametnikkude ja kohalise kaitseliidu malevkonna vahel.

1930. a. eelarve võeti vastu kogusummas 1925 krooni suuruses, millest kuludena on muu seas nähtud ette toetus politseiametnikkude ja teenijate abiandmise kapitalile 20 krooni, spordi ergutuseks 60 krooni j. n. e.

Juhatusse valiti: J. Tilling, H. Heiter, H. Veem, O. Vichmann, G. Jürgenson ja V. Reimann. **Tg.**

Sunnitööline inglise vanglas.

Hiljuti arutati inglise kohtus suurim pettuselugu, mis Londoni börsil kunagi ette tulnud. Clarence Hatry asutas rea aktsiaseltse ja oskas lubada tulevastele osanikkudele nii määratud tulusid, et arvutatud hulgad kandsid lühikese ajaga kokku üle 17 miljoni naelsterlingi. Enne seda aga oli Hatry juba lihtsa pettuse teel omandanud paari linnaomavalitsuse raha ligi 2 miljonit naelsterlingit. Varsti selgus, et Hatry aktsiaseltsidel ei ole mingisugust varandust ja nüüd järgnes kohutav kokkuvarisemine. Aktsiad, mille peale vast

eile veel tormi joosti, ei maksnud täna enam midagi. Kohtus selgus, et Hatryl oli 19 miljonist järel ainult 4 miljonit naelsterlingit. 15 miljonit naela oli läinud abilistele. Hatry mõisteti 14 aastaks sunnitööle.

Inglise suuremadki päevalehed kirjeldasid üksikasjaliselt Hatry iga tundi vangimajas. Neist kirjutistest on ka meil huvitav vaadelda, missugustes tingimustes elab sunnitööline inglise vanglas, seda enam, et meil on elavalt arutusel vangimajade ümberkorraldamine.

Pikemaajalisele sunnitööle mõistetud vangide elu inglise vanglas jaguneb nelja erijärku ja vangile lubatud kirjade, samuti ka külastajate arv oleneb suurel määral tema ülalpidamisest ja vanglas möödasaadetud ajast.

Hea ülalpidamise juures möödasaadetud 18 kuud võimaldavad vahialusele pääseda 2. klassi, kus tal juba on lubatud võtta osa ühistest koosviibimistest väiksemate lõbustustega ja kuulata ka loenguid.

Järgmised kuus kuud, kui ka need on möödunud eksimisteta, viivad vangid juba 3. klassi. Nüüd saab ta oma üksikkambri rohkem mööblit ja ta võib tööst vabadel tundidel külastada ühisel ruumis teisi vange ning õhtuid veeta male- või mõne muu mänguga.

Nelja aasta pärast on võimalik tõusta viimasesse, neljandasse järku. Nüüd võib vang juba tööolgi viibides teistega kõnelda, süüa ühisel söögisaalis ja saada tööst ka palka, mida ta võib kulutada ajalehtede, tubaka j. m. s. ostmiseks.

Aruanded vangide ülalpidamisest iga nelja aasta kestel esitatakse siseministrile. Viimase otsusest oleneb suurel määral kas vang vabastatakse enne tähtaega. Kõige paremal juhtumil sunnitöölisele kingitakse üks kuuendik karistuseks määratud ajast.

Vangide riided on hallid, värviliste triipudega. Hommikul äratatakse vangid kell 1/26, mille järele nad pesevad end kii-

relt, koristavad oma kambri ja asuvad pärast hommikueinet tööle, mis kestab 8 tundi. Töövaheajal tehakse võimlemisharjutusi. Esimestel päevadel ei puutu vangid ühegi teise vangiga kokku, töötades täiesti üksinda.

Üldiselt on inglise vangla sisemine elu väga kare. Pannakse kõige suurem rõhk ettekirjutatud korra täitmisele vangide poolt. Iga ülearuse sõna rääkimine on keelatud. Raskema karistuse kandjad on teistest eraldatud üksikkambrites ja vahel mööduvad pikad aastad, enne, kui nad kellegagi saavad kõnelda.

Väljastpoolt ei lubata viia vangidele mingisuguseid pakikesi toiduainetega jne.

Alles möödunud nädalal tuletas ühe sunnitöölise enesetappimine inglise seltskonna laiematele hulkadele teravalt meele, et sealsetes vanglates ka piits veel tarvitusel on karistusabinõuna. Vangid kutsuti kongist välja ebatavalisel ajal, ta arvas, et peab minema piitsutamisele ning kartes seda rohkem kui surma, viskas end alla kolmandalt korralt. Nagu mitmed endised vangid jutustavad, olevat nahkpiitsa hoobid nii hirmsad, et 15—20 löögi järele mõistus ja jõudki kaovad.

Piitsakaristuse määrab kohtunik ja ainult neile kohtualustele, kes kuriteo korrasaatmisel olnud eriliselt toored. Samuti ka neile vahialustele, kes vanglas olles teoga on hakanud vangivahtidele vastu.

Spordi alalt.

III. üleriiklikest kaitseorganisatsioonide vahelisest suusatamise esivõistlusist.

Ed. Klumberg.

Üleriiklikud kaitseväge, kaitseväe, piirivalve ja politsei suusatamisvõistlused, mis pidid peetud saama 27. veebr. kuni 2. märtsini Viljandis, on lükatud edasi korraldava toimkonna koosoleku otsusel ilmastikust tingitud põhjusil. Võistlusi peetakse uue tähtajaga 13.—16. märtsini s. a. Viljandis alljärgneva kavaga:

13. märtsil: Kell 10,00 — kaitseväge 10 km. suusatamine ajateenijatele, kell 11,30 — kaitseväge 10 km. suusatamine kaadri-

mine. 14. märtsil: Kell 11,00 — kaitseväge jao orienteerumise suusatamine, kell 12,00 — politsei 5 km. suusatamine, kell 12,00 — piirivalve 10 km. patrull-suusatamine ühes laskmisega. 15. märtsil: Kell 8,00 — kaitseväe 10 km. suusatamine üldklassile, kell 9,25 — kaitseväe 5 km. suusatamine B. klassile, kell 10,40 — kaitseväe 5 km. suusatamine vanade klassile, kell 11,30 — kaitseväe 4 km. suusatamine noortele, kell 12,30 — kaitseväe 3 km. suusatamine naiskodukaitsele, kell

14.00 — kaitseliidu 10 km. patrull-suusatamine ühes laskmisega. 16. märtsil: Kell 10.00 — ühine kaitseväge, kaitseliidu, piirivalve ja politsei 30 km. suusatamine.

Neile üleriiklikele suusatamisvõistlustele moodustatakse apresiidium, kuhu korraldavat toimkond otsustas paluda hr. riigivanema, kaitseministri, kohtu- ja sise-

ministri, kindral Laidoneri, kindral Tõrvandi, kindral Roska, kolonel Kurvitsa, politseivalitsuse direktori hr. N. Reimani, Viljandi maavalitsuse esimehe ja Viljandi linnapea. Ühise 30 km. suusatamisvõistluse kohtunikkude kogusse otsustati paluda kindral Tõrvand, kolonel Kasekamp, kolonel Engman, major Balder ja politsei abidirektor J. Sooman.

Ametlik osa.

Kohtu- ja siseministri käsukirjaga 30. jaan. s. a. nr. 71

on vabastatud ametist poliitilise politsei assistent Eduard Veske parandamata haiguse tõttu, arvates 31. jaan. 1930. a.

Kohtu- ja siseministri käsukirjaga 10. veebruarist s. a. nr. 72

on nimetatud Nikolai Ebraus politsei vanemaks assistendiks politseivalitsuse välismaalaste toimkonda, arvates 1. veebruarist s. a.

Politseivalitsuse direktori käsukiri 29. jaanuarist s. a. nr. 19.

Kohtu- ja siseministri resolutsiooniga 23. jaanuarist s. a. on määratud Tallinna-Harju kriminaalpolitsei agendile Jakob Grünthalile 75 krooni rahalist autasu hoolsa töö eest kuritegude jälgimise alal, mille tulemuseks oli mitme kuriteo avalikustegemine ja kurjategijate tabamine.

Tallinna-Harju prefektuuri konstaabel Madis Orik on vabastatud ametist oma palvel, arvates 1. veebruarist s. a.

Tartu-Valga prefektuuri konstaabel Johannes Müür on vabastatud ametist oma palvel, arvates 1. veebruarist s. a.

Politseivalitsuse direktori käsukiri 12. veebruarist s. a. nr. 20.

Tartu-Valga prefektuuri allkonstaabel Jaan Puhu, kes sooritanud 27. VI 1928. a. politseikoolis eksternina politseiteenistuse kutse eksami, on määratud konstaabliks Tartu-Valga prefektuuri koosseisu, arvates 15. veebruarist s. a.

Rakvere-Paide kriminaalpolitsei agent Konstantin Luug on paigutatud ümber oma palvel Tartu-Valga kriminaalpolitsei koosseisu, arvates 15. veebruarist s. a.

Kriminaalpolitsei agendi kohustetäitja Hans Viisel on kinnitatud kriminaalpolitsei agendiks, arvates 1. veebruarist s. a.

Politseivalitsuses on registreeritud:

1) Ajakiri „Tehnika Ajakiri“, hakkab ilmuma Tallinnas, üks kord kuus ajakirja „Tee ja Tehnika“ asemel; väljaandja — Eesti inseneride ühing, vastutav toimetaja Aleksander Jaani p. Kink.

Ajakiri „Tehnika Ajakiri“ trükitakse Tallinnas, J. Zimmermani trüükikojas.

2) Ajaleht „Meie Töölise Elu“, hakkab ilmuma Tallinnas, üks kord nädalas; väljaandja — Eesti tööliste partei keskkomitee, vastutav toimetaja Valter Augusti p. Kaaver.

„Meie Töölise Elu“ trükitakse Nõmmel, Antovi trüükikojas.

3) Ajaleht „Tartu Päevaleht“, hakkab ilmuma Tartus, iga päev; väljaandja — Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus, asukoht Tallinnas, Pikk tn. 2, vastutav toimetaja Leopold Kenn.

„Tartu Päevaleht“ trükitakse Tallinnas, Tallinna Eesti Kirjastus-Ühise trüükikojas.

Politseivalitsuse poolt on antud loa laskeriistade ja laskemoonaga kauplemiseks:

1) Villem Ludvigi p. Kariisile Haapsalus, Karja t. nr. 14, maksvusega 1. jaan. 1931. a.; 2) Friedrich Friedrichi p. Krähnenbühlile Kärdla alevis, Vabaduse t. nr. 3, maksvusega 4. jaan. 1931. a.; 3) Anton Tõnise p. Reimani le Tori alevikus, maksvusega 16. jaan. 1931. a.; 4) Nikolai Madise p. Schröderile Massu vallas Kõmsil, maksvusega 10. jaan. 1931. a.; 5) Paide Kaubatarvitajate ühise juhatajale Paides, Pikk tän. nr. 1, maksvusega 31. jaan. 1931. a.

**Politseivalitsuse direktori otsusega
on tühistatud:**

Vana-Suislepa vallas elutseva Volde-
mar Johani p., Lutsbergi ja Peningi

vallas ja asunduses elutseva Harald Karli
p. Florelli laskeriistaload jahipüüsi
hooldmise ja kandmise osas.

Küsimusi ja kostmisi.

J. P. Küsimus: Kuidas tõlgitseda pii-
rituse ja alkoholiliste jookide müügi sea-
duse § 37.? Kas peavad alkoholiliste jooki-
de müügikohad (restor., õllepoed, veini-
kauplused) tähendatud §-is nimetatud päe-
vil olema suletud, või on neis ainult al-

koholiliste jookide müük keelatud? Vas-
tav omavalitsuse sundmäärus puudub.

Vastus. Ei pea olema suletud, välja
arvatud äriteenijate normaalpuhkeaja
kindlustamise seaduses ettenähtud juh-
tud.

Väljaandja: **Kohtu- ja siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.**

Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i .

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:

- Seeger, Voldemar, sõjaväest vabasta-
mise tunnistus nr. 2596, välja antud Väl-
japatarei nr. 4. ülevalt 1. 11. 22 a.
(23952)
- Siim, Aleksander, sõjaväest vabastamise
tunnistus nr. 14879, välja antud Tai-
linna tagavara pataljoni ülevalt 30. 5.
1920 a. (23969)
- Schüts, Jaan, sõjaväest vabastamise tun-
nistus.
- Krikmann, Juhan, hobusepass nr. 833,
välja antud Salla vallavalitsuselt 15. 8.
1929 a. (43810)

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- Tamberg, Peeter Mihkli p., välja antud
Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülevalt
25. 4. 24 a. nr. 2699. (20695)
- Viira, Eduard Miina poeg, välja antud
Rasina vallavalitsusest 20. 8. 26 a.
nr. 53. (20696)
- Kurm, Viktor Karli poeg, välja antud
Tartu linna politsei 3. jaoskonna üle-
valt 17. 11. 23 a. nr. 1134. (20697)
- Nagla, Marta-Marie Kusta tütar, välja
antud Raadi vallavalitsusest, 8. 2. 21 a.
nr. 1155. (20698)
- Saar, Amanda Eduardi tütar, välja antud
Tartu linna politsei 1. jaoskonna ülevalt
29. 12. 23 a. nr. 1267. (20700)

- Holzmänn, Anna Samueli tütar, välja
antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna
ülevalt 8. 12. 19 a. nr. 2970.
(20699)
- Lellep (Lillep), Jaan Hansu poeg, välja
antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna
ülevalt 26. 1. 20 a. nr. 9352.
(24701)
- Urta, Jaan Jaani poeg, välja antud Tartu
2. jaoskonna politseikomissariilt 23. 2.
1927 a. nr. 8656. (24702)
- Vooru, Mihkel Karli poeg, välja antud
Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülevalt
26. 2. 20 a. nr. 9516. (24703)
- Volens, Rudolf, välja antud Kõrgesaare
vallavalitsusest 26. 4. 24 a. nr. 31.
(13784)
- Laas, Juuli, välja antud Harku vallavalit-
susest 26. 2. 20 a. nr. 753. (137861)
- Küttim, Liisa, välja antud Kõrgesaare
vallavalitsusest 29. 12. 19 a. nr. 38.
(13794)
- Hannes, Marie, välja antud Emmaste
vallavalitsusest 17. 5. 26 a. nr. 71/280149.
(13795)
- Siimann, Martha, välja antud Keina val-
lavalitsusest 14. 1. 25 a. nr. 36.
(13796)
- Kalju, Joonas, välja antud Emmaste val-
lavalitsusest 13. 10. 23 a. nr. 185.
(13797)
- Linde, Jüri Peedu poeg, välja antud Pär-
nu maakonna politsei linna jaoskonna
ülevalt 21. 4. 23 a. nr. 981. (4301)

- Loorents, Joh. Kristjani poeg, välja antud Petseri jaoskonna politseikomissariilt 2. 2. 27 a. nr. 1107. (4302)
- Jürjenson (Peimann), Marie Matsi t., välja antud Vana-Kariste vallavalitsuselt 21. 3. 24 a. nr. 35. (4303)
- Itfeldt, Juuli Joh. tütar, välja antud Taali vallavalitsuselt 2. 10. 25 a. nr. 186. (4305)
- Karlson, Adolf Mihkli poeg, välja antud Pärnu linna politseikomissariilt 15. 1. 1927 a. nr. 2028. (4308)
- Akkermann, Berta, välja antud Pärnu linna politsei ülemalt 22. 12. 19 a. nr. 7622. (4311)
- Heil, Anna Marie tütar, välja antud Pärnu Maakonna politsei linna jaoskonna ülemalt 6. 5. 24 a. nr. 449. (4312)
- Lindebaum, Herman, välja antud Pärnu linna politseikomissariilt 7. 2. 27 a. nr. 2427. (4314)
- Leetsar, Voldemar Jaani poeg, välja antud Pärnu linna politseikomissariilt 4. 6. 28 a. nr. 208. (4315)
- Rimmel, Karl Georgi poeg, välja antud Hallinga vallavalitsuselt 1. 12. 25 a. nr. 44. (4306)
- Bachmann, Jaan Jakobi poeg, välja antud Paasvere vallavalitsuselt 9. 4. 20 a. nr. 767. (43811)
- Mangelson, Kristof Jaani poeg, välja antud Mäetaguse vallavalitsuselt, nr. 12. (43826)
- Peterson, Jakob Jaani poeg, välja antud Polli vallavalitsuselt 5. 12. 25 a. nr. 253. (43821)
- Kogen, Liisa, välja antud Kavastu vallavalitsuselt 3. 8. 27 a. nr. 170. (43812)
- Pahk, Magnus Hansu poeg, välja antud Lasnamäe politsei abikomissariilt 1. 2. 1926 a. nr. 702.
- Karu, Jaan, välja antud Roela vallavalitsuselt 29. 5. 25 a. nr. 319.
- Utt, Jaan Jaagu poeg, välja antud Võisiku vallavalitsuselt 13. 12. 19 a. nr. 39. (43818)
- Kala, Valter Hendriku poeg, välja antud Varangu vallavalitsuselt 24. 4. 25 a. nr. 262.
- Lindmann, Oskar Anna poeg, välja antud Rägavere vallavalitsuselt.
- Kenten, Karla Jaani poeg.
- Jahu, Oskar Karli poeg, välja antud Krüüdneri vallavalitsuselt 22. 4. 27 a. nr. 499.
- Gutmann, Robert Augusti poeg, välja antud Pajusi vallavalitsuselt 14. 11. 23 a. nr. 17. (43827)
- Meho, Anna Jaani tütar, välja antud Mõniste vallavalitsuselt 3. 10. 20 a. nr. 758.
- Laks, Reet Mardi tütar, välja antud Abja vallavalitsuselt 22. 12. 19 a. nr. 1634.
- Lubi, Hans Ado poeg, välja antud Karksi vallavalitsuselt 31. 12. 19 a. nr. 301. (43823)
- Ermann, Johan Tõnise poeg, välja antud Tõrva alevivalitsuselt 13. 12. 22 a. nr. 4.
- Schletski, Marie Jüri tütar, välja antud Lustivere vallavalitsuselt 14. 10. 27 a. nr. 60. (43780)
- Olev, Eduard Jüri poeg, välja antud Liigvalla vallavalitsuselt 10. 3. 20 a. nr. 468.
- Koppik, Loviisa Hindreku tütar, välja antud Illuka vallavalitsuselt. (43783)
- Neito, Ida Villemi tütar, välja antud Sõmeru vallavalitsuselt 5. 12. 19 a. nr. 473.
- Tiksa, Madis Peetri poeg, välja antud Vana-Kariste vallavalitsuselt 23. 12. 24 a. nr. 153.
- Reinik, Marie Nigula tütar, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt 10. 12. 1919 a. nr. 2417.
- Poltimäe, Anton Gustavi poeg, välja antud Põltsamaa alevivalitsuselt 18. 5. 1926 a. nr. 601.
- Tepp, Mihkel Mihkli poeg, välja antud Kõo vallavalitsuselt 10. 8. 28 a. nr. 866.
- Pässa, Aliide Jakobi tütar, välja antud Kodasuu vallavalitsuselt 7. 2. 22 a. nr. 664.
- Lipp, Pauline Jaani tütar, välja antud Maidla vallavalitsuselt, nr. 431.
- Sabolotny, Abel Jüri poeg, välja antud Iisaku vallavalitsuselt 12. 12. 24 a. nr. 373.
- Juuse, Jakob Jüri poeg, välja antud Iisaku vallavalitsuselt 28. 2. 25 a. nr. 493.
- Karolin, Maria Reinu tütar, välja antud Kähri vallavalitsuselt 31. 2. 19 a. nr. 211.
- Puskar, August Jüri poeg, välja antud Puurmani vallavalitsuselt 12. 9. 22 a. nr. 1654.
- Maspánov, Trofim Vassili poeg, välja antud Mustvee alevivalitsuselt 1. 6. 23 a. nr. 172.
- Pärtenson, Jaan Hansu poeg, välja antud Võisiku vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 208.
- Kass, Andres Mardi poeg, välja antud Soosaare vallavalitsuselt 5. 1. 21 a. nr. 372.
- Kulep, Johannes Jüri poeg, välja antud Viljandi politseikomissariilt 27. 1. 27 a. nr. 3481.
- Kärk, Peeter Johani poeg, välja antud Rakvere politsei jaoskonnast.

- Treinbuk, Helene-Mariette Gustavi tütar, välja antud Rägavere vallavalitsuselt 1926 a. nr. 69.
- Tüli, Marie Abrami tütar, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt 15. 11. 1920 a. nr. 5733.
- Liiv, Viljam Jakobi poeg, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt 31. 7. 1920 a. nr. 5457.
- Lootus, Liisa Gustavi tütar, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt 6. 2. 20 a. nr. 4411.
- Falk, Paul Aleksandri poeg, välja antud Lehtse vallavalitsuselt 13. 12. 26 a. nr. 459.
- Ripp, August Aleksandri poeg, välja antud Rakvere jaoskonna politseikomissariilt 7. 8. 28 a. nr. 242.
- Villo, Hugo Jaani poeg, välja antud Rakvere politsei jaoskonna ülemalt 30. 4. 1925 a. nr. 1538.
- Tõlpus, Leena Karli tütar, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt.
- Aren, Anna Gustavi tütar, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt 21. 10. 1920 a. nr. 5664.
- Löönik, Johannes Antoni poeg, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt 10. 1. 25 a. nr. 1289.
- Tenneberg, Friedrich, välja antud Tallinna 3. jaoskonna politseikomissariilt 4. 2. 27 a. nr. 3857.
- Schelbach, Oskar Jüri poeg, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt 20. 6. 1923 a. nr. 272.
- Schmidt, Amanda Mardi tütar, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt 1. 12. 19 a. nr. 1337.
- Kirner, Robert Otto poeg, välja antud Keila alevivalitsuselt 5. 2. 25 a. nr. 18.
- Anson, Aleksei Aleksandri poeg, välja antud Seliste vallavalitsuselt 9. 12. 19 a. nr. 16.
- Jõesaar, Rudolf Gustavi poeg, välja antud Narva linna politsei ülemalt 25. 7. 1921 a. nr. 29211.
- Vlasov, Aleksander Nikita poeg, välja antud Vasknarva vallavalitsuselt 16. 2. 1927 a. nr. 1018.
- Peets, Aleksander Villemi poeg, välja antud Ranna vallavalitsuselt 26. 11. 27 a. nr. 129.
- Ing, Juhan Jüri poeg, välja antud Rakvere linna politsei jaoskonna ülemalt 27. 11. 1919 a. nr. 488.
- Suster, Kristov Kristjani poeg, välja antud Küti vallavalitsuselt 8. 5. 28 a. nr. 1420.
- Tennov, Eduard Johannese poeg, välja antud Rakvere linna politsei jaoskonnast nr. 1200.
- Rosenberg, Karl Jüri poeg, välja antud Rakvere linna politsei jaoskonnast 8. 9. 24 a. nr. 967.
- Bukschin, Joosep Osipi poeg, välja antud Kuresaare politsei jaoskonna ülemalt 6. 8. 25 a. nr. 205779. (43797)
- Rapur, Helene Gustavi tütar, välja antud Kunda-Malla vallavalitsuselt 16. 12. 1919 a. nr. 164.
- Kooskord, Leonhard Peetri poeg, välja antud Moisekatsi vallavalitsuselt 12. 9. 1928 a. nr. 16/619940.
- Linamaa, Salme Mihkli tütar, välja antud Roela vallavalitsuselt 21. 12. 19 a. nr. 464.
- Ong, Alviine Jaani tütar, välja antud Rakvere politsei jaoskonna ülemalt 18. 11. 1924 a. nr. 1066.
- Lauupa, Osvald Peedu poeg, välja antud Tallinna 4. jaoskonna politseikomissariilt 1. 2. 27 a. nr. 3028.
- Lillakas, Julius Hansu poeg, välja antud Aaspere vallavalitsuselt 17. 9. 20 a. nr. 1679.
- Antau, Aliide Joosepi tütar, välja antud Rakvere vallavalitsuselt 12. 9. 29 a. nr. 209.
- Suursoo, Johannes Gustavi poeg, välja antud Kunda-Malla vallavalitsuselt 11. 10. 1927. a. nr. 852.
- Ravanav, Leena Juhani tütar, välja antud Saksi vallavalitsuselt 29. 12. 24 a. nr. 90.
- Paalits, Tiina Volmeri tütar, välja antud Vana-Kariste vallavalitsuselt 15. 3. 1921 a. nr. 732. (43806)
- Masik, Alma Jakobi tütar, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 1925 a. nr. 1462.
- Baume, Marie Jaani tütar, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 1919 a. nr. 3328.
- Pert, Julie Jüri tütar, välja antud Tallinna linna 4. jaoskonna politseikomissariilt 1. 3. 29 a. nr. 1567.
- Luts, Jüri Peetri poeg, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 21. 1. 20 a. nr. 9402.
- Üks, Elmar Juhani poeg, välja antud Tallinna 4. jaoskonna politseikomissariilt 7. 3. 28 a. nr. 1817.
- Jokton, Koppel Mihkli poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 23. 3. 26 a. nr. 6328.
- Lorup, Helmi Jaani tütar, välja antud Vana-Võidu vallavalitsuselt.

- T a b u r, Johanna Jaani tütar, välja antud Ulila vallavalitsuselt 10. 10. 24 a. nr. 53.
- L e t t, Aliide Pauli tütar, välja antud Mõniste vallavalitsuselt 6. 11. 26 a. nr. 446.
- O i n a s, Alevtiina Jaani tütar, välja antud Kehtna vallavalitsuselt 28. 5. 26 a. nr. 46.
- T a m m, Mihail Peetri poeg, välja antud Karula vallavalitsuselt 26. 6. 23 a. nr. 100.
- N o o r k õ i v, Jaan Johani poeg, välja antud Laanemetsa vallavalitsuselt 15. 3. 27 a. nr. 23.
- L i p n i k o v, Sinaida Semjoni tütar, välja antud Narva vallavalitsuselt 21. 10. 21 a. nr. 1812. (2326)
- P õ h j a l a i n e n, Anna Joh. tütar, välja antud Naroova vallavalitsuselt 8. 9. 20 a. nr. 434. (2230)
- S i i n e r, Jenny Georgi tütar, välja antud Narva-Jõesuu alevivalitsuselt 30. 10. 26 a. nr. 1060. (22230)
- T i h a n o v, Grigori Ivani poeg, välja antud Skarjatina vallavalitsuselt 19. 11. 23 a. nr. 242. (2572)
- V e i b e r, Aleksander Mihkli poeg, välja antud Narva 1. jaoskonna politseikomis-sarilt 27. 11. 28 a. nr. 739. (22231)
- S a a l, August Jaani poeg, välja antud Kose vallavalitsuselt 13. 3. 28 a. nr. 1364. (2433)
- V i l u m a n n, Albert Priidiku poeg, välja antud Narva 1. jaoskonna politseikomis-sarilt 1927. a. nr. 1357. (22232)
- K a l i n i n, Efim Nikolai poeg, välja antud Narva vallavalitsuselt 24. 11. 25 a. nr. 708. (22233)
- P u š t š e n k o, Marie Ivani tütar, välja antud Narva 2. jaoskonna politseikomis-sarilt 8. 12. 28 a. nr. 784. (22234)
- N e d o š i v, Glafira Ivani tütar, välja antud Narva linna politsei ülemalt 29. 12. 19 a. nr. 18176. (22235)
- P a s k o v, Helene Larioni tütar, välja antud Skarjatina vallavalitsuselt 14. 4. 21 a. nr. 990. (2573)
- A l p, Leena Fritsu tütar, välja antud Pärnu linna politsei ülemalt 12. 12. 19 a. nr. 6667. (4316)
- H o l t e r, Vladimir Jakobi poeg, välja antud Pärnu linna politseikomis-sarilt 7. 9. 28 a. nr. 549. (4317)
- P r u e r, Marie Martini tütar, välja antud Kaisma vallavalitsuselt 15. 1. 20 a. nr. 82. (4318)
- K i n g i s e p p, Alfred Aleksandri poeg, välja antud Pärnu maakonna politsei linna jaoskonna ülemalt nr. 2713. (4319)
- P a l d i s, Helene Mihkli tütar, välja antud Pärnu linna politsei ülemalt 1. 3. 22 a. nr. 14508. (4321)
- V i i t a, Ferdinand Jüri poeg, välja antud Pärnu maakonna politsei linna jaoskonna ülemalt 5. 7. 27 a. nr. 509. (4322)
- K a l e v, Olga Joh. tütar, välja antud Võru vallavalitsuselt 20. 5. 26 a. nr. 40. (4325)
- T a u t s, Mari Jaani tütar, välja antud Pärnu linna pol. ülemalt 28. 11. 19 a. nr. 1426. (4326)
- M e l t s, Elisabeth, välja antud Pärnu linna pol. ülemalt 11. 12. 19 a. nr. 3975. (4327)
- M i l j a n, Erich, välja antud Pärnu linna politseikomis-sarilt 29. 10. 27 a. nr. 1101. (4329)
- V o l f f e l d t, Marie, välja antud Pärnu linna pol. ülemalt 23. 12. 19 a. nr. 7313. (4330)
- S õ b i n, Aleksander, nr. 1477. (5481)
- E p l e r, Johannes, nr. 7. (5481)
- S u v o r o v s k i, Fadei. (5481)
- T s a r k o v, Ivan, nr. 1046. (5481)
- K r a u t s m a n n, Magdaleene, nr. 85. (5481)
- P u n d e r, Alfred, nr. 832. (5481)
- B e l o v, Fevronja, nr. 125. (5481)
- S i h v e r, Otto, nr. 715. (5481)
- R o s i n, Jaan, nr. 298. (5481)
- P r o s k i n, Taras, nr. 117. (5481)
- P ä r n, Madis, nr. 472. (5481)
- K u k k, Joosep, nr. 893. (5481)
- M a a s i k, Rudolf, nr. 130. (5481)
- M a k k a r, Voldemar, nr. 404. (5481)
- L e l l, Miina Jüri tütar, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 13. 12. 19 a. (5531)
- K ü t t, Anna Kristjani tütar, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 15. 3. 20 a. nr. 8627. (5532)
- O l l e, Emilie Johani tütar, välja antud Saare vallavalitsuselt 16. 12. 19 a. nr. 86. (5533)
- T a m m, Tiina Jüri tütar, välja antud Kuresaare politsei jaoskonna ülemalt 10. 12. 19 a. nr. 1664. (5534)
- M a t h i e s e n, Hans Hansu poeg, välja antud Tallinna linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 24. 7. 20 a. nr. 9973. (5535)
- K a n g u r, Ferdinand Jüri poeg, välja antud Balti puuvillavabriku politsei jaoskonna ülemalt 17. 11. 23 a. nr. 102. (5536)
- R a u d s e p, Marie Tooma tütar, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 15. 12. 19 a. nr. 3790. (5537)

- Aun, Aleksander Mardi poeg, välja antud Tallinna linna 4. jaoskonna politseikomissariilt 31. 3. 26 a. nr. 478. (5538)
- England, Hugo Karli poeg, välja antud Balti puuvillavabriku jaoskonna politsei abikomissariilt 22. 9. 28 a. nr. 1010. (5539)
- Volman, Paul Jüri poeg, välja antud Paldiski jaoskonna politseikomissariilt 19. 7. 26 a. nr. 522. (5540)
- Mitt, Amalie Kristjani tütar, välja antud Balti puuvillavabriku politsei jaoskonna ülemalt 10. 12. 19 a. nr. 1695. (5541)
- Ellip, August Tõnu poeg, välja antud Tallinna linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 15. 12. 19 a. nr. 3019. (5542)
- Borovkov, Pelageja, välja antud Iisaku vallavalitsuselt 25. 10. 21 a. nr. 1641. (5543)
- Spiegelberg, Rudolf, välja antud Kopli jaoskonna politsei abikomissariilt 1. 2. 27 a. nr. 986. (5544)
- Sagar, August Peetri poeg, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 12. 8. 22 a. nr. 175. (5545)
- Mitin, Maria, välja antud Senno vallavalitsuselt 9. 3. 23 a. nr. 170.
- Popov, Ivan, välja antud Senno vallavalitsuselt 4. 4. 23 a. nr. 281.
- Kuznetsov, Ivan, välja antud Irboska vallavalitsuselt 27. 11. 24 a. nr. 750.
- Lepnev, Vassili, välja antud Senno vallavalitsuselt 8. 6. 23 a. nr. 542.
- Drozdov, Peeter, välja antud Irboska vallavalitsuselt 5. 12. 19 a. nr. 460.
- Semenovski, Stepan, välja antud Irboska vallavalitsuselt 13. 12. 24 a. nr. 1159.
- Baškov, Ivan, välja antud Senno vallavalitsuselt 3. 2. 25 a. nr. 516.
- Baškov, Dimitri, välja antud Senno vallavalitsuselt 15. 1. 24 a. nr. 24.
- Arb, Heilhard Augusti poeg, välja antud Are vallavalitsuselt 17. 9. 27 a. nr. 35. (16507)
- Vanasau, Ernst Aleksandri poeg, välja antud Rakvere jaoskonna politseikomissariilt 27. 1. 27 a. nr. 2843. (18359)
- Sinikas, Liisa Jüri tütar, välja antud Kurna vallavalitsuselt 3. 8. 20 a. nr. 808. (18360)
- Reis, Eduard Aleksandri poeg, väljaandmise koht ja aeg teadmata. (18361)
- Sontka, Johannes Jüri poeg, välja antud Lasnamäe jaoskonna politsei abikomissariilt 7. 11. 27 a. nr. 312. (18362)
- Reinberg, Osvald Hindreku poeg, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 4. 10. 21 a. nr. 816. (18363)
- Trasmann, Vera Sergei tütar, välja antud Tallinna linna 6. jaoskonna politseikomissariilt 11. 12. 26 a. nr. 1196. (18358)
- Sau, Marie Jüri tütar, välja antud Alavere vallavalitsuselt 23. 2. 20 a. nr. 664. (18364)
- Hanson, Karl Annuse poeg, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 13. 12. 19 a. nr. 3593. (18365)
- Borgeest, Herbert Eugeni poeg, välja antud Tallinna linna politsei 6. jaoskonna ülemalt 26. 4. 20 a. nr. 6929. (18366)
- Viltam, Jakob Hansu poeg, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 11. 12. 19 a. nr. 3449. (18367)
- Gildemann, Karl-Eduard Hansu poeg, välja antud Märjamaa vallavalitsuselt 7. 1. 25 a. nr. 2/153329. (18472)
- Marveg, Ado Jaani poeg, välja antud Vigala vallavalitsuselt 21. 11. 25 a. nr. 415. (18474)
- Aspe, Maria Anne tütar, välja antud Lelle vallavalitsuselt 3. 7. 28 a. nr. 48. (18475)
- Riidebach, Artur Mardi poeg, välja antud Haimre vallavalitsuselt 12. 12. 21 a. nr. 847. (18476)
- Puum, Aleksander Mardi poeg, välja antud Varbola vallavalitsuselt 11. 12. 19 a. nr. 26. (18477)
- Soon, Tiina Tõnise poeg, välja antud Vigala vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 289. (18479)
- Kiikajoon, Mihkel Hendriku poeg, välja antud Velise vallavalitsuselt 24. 1. 21 a. nr. 532. (18480)
- Kukk, Mari Jaani tütar, välja antud Märjamaa vallavalitsuselt 28. 1. 25 a. nr. 18. (18481)
- Marlant, Hilda Jaani tütar, välja antud Sipa vallavalitsuselt 3. 2. 25 a. nr. 12. (18483)
- Rohi, Aleksander Jaani poeg, välja antud Haapsalu linna politsei jaoskonna ülemalt 8. 12. 24 a. nr. 220. (18484)
- Part, Jakob Jakobi poeg, välja antud Varbola vallavalitsuselt 15. 12. 19 a. nr. 160. (18485)
- Tamm, Hilda-Elisabeth Aleksandri tütar, välja antud Märjamaa vallavalitsuselt 17. 9. 28 a. nr. 525. (18486)
- September, Amanda Ludvigi tütar, välja antud Võru jaoskonna politseikomissariilt 25. 1. 26 a. nr. 21. (19138)
- Laud, Aleksander Oskari poeg, välja antud Pilkuse vallavalitsuselt 29. 1. 28 a. nr. 2. (19139)

- Varvo, Aleksander Märdi poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 21. 7. 27 a. nr. 605. (19140)
- Otsason, Karl Villemi poeg, välja antud Kodijärve vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 209. (19141)
- Schüts, Anton Johani poeg, välja antud Luke vallavalitsuselt 22. 7. 27 a. nr. 44. (19142)
- Leesik, Karl Haini poeg, välja antud Rõngu vallavalitsuselt 31. 12. 19 a. nr. 4340. (19150)
- Mägi, Anna Juhani tütar, välja antud Meeri vallavalitsuselt 6. 12. 26 a. nr. 94. (19145)
- Kangur, Daavet Jaani poeg, välja antud Elva alevivalitsuselt 21. 1. 24 a. nr. 179. (19146)
- Parkija, Arnold Marie poeg, välja antud Jõgeva vallavalitsuselt 10. 12. 19 a. nr. 154. (19147)
- Pent, Gustav Jaani poeg, välja antud Kodijärve vallavalitsuselt 19. 12. 19 a. nr. 85. (19148)
- Raud, Johanna Jaagu tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 16. 10. 20 a. nr. 15648. (19149)
- Tammik, Peeter Märdi poeg, välja antud Kavilda vallavalitsuselt 22. 2. 27 a. nr. 466. (19151)
- Põkk, Eduard Juhani poeg, välja antud Kambja vallavalitsuselt 14. 3. 22 a. nr. 88. (19151)
- Karm, Heinrich Jakobi poeg, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 15. 6. 20 a. nr. 11434. (19576)
- Peil, Hans Jüri poeg, välja antud Tallinna politsei 1. jaoskonna ülemalt 23. 1. 20 a. nr. 8221. (19577)
- Luig, Aleksander Andrese poeg, välja antud Haljala vallaval. 28. 11. 19 a. nr. 10. (19580)
- Dehn, Beate Otto tütar, välja antud Vao vallavalitsuselt 5. 4. 24 a. nr. 95. (19582)
- Joost, Valter Augusti poeg, välja antud Võtikvere vallavalitsuselt 11. 4. 22 a. nr. 1617. (19585)
- Paltson, Marie Madise tütar, välja antud Martna vallavalitsuselt 11. 6. 25 a. nr. 581. (21743)
- Teichmann, Aleksander Jaani poeg, välja antud Sutlepa vallavalitsuselt 27. 1. 21 a. nr. 520. (21744)
- Sarapuu, Tiina Kustase tütar, välja antud Vaikna vallavalitsuselt 18. 3. 26 a. nr. 253. (21745)
- Tuulmann, Mai Fritsu tütar, välja antud Vaikna vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 452. (21746)
- Tuulmann, Kustas Hansu poeg, välja antud Vaikna vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 451. (21747)
- Lilbock, Aleksander Gustavi poeg, välja antud Kopli jaoskonna politsei abikomissariilt 29. 4. 27 a. nr. 49. (21748)
- Õunapu, Voldemar Helene poeg, välja antud Harku vallavalitsuselt 17. 2. 28 a. nr. 33. (21749)
- Kõheliik, Ado Ado poeg, välja antud Haapsalu linna politsei ülemalt 29. 12. 19 a. nr. 2481. (21750)
- Vidgren, Lars Larsi poeg, välja antud Vormsi vallavalitsuselt 26. 9. 21 a. nr. 511. (21751)
- Nõmm, Johannes Gustavi poeg, välja antud Kõrgesaare vallavalitsuselt 22. 1. 20 a. nr. 413. (21752)
- Leithal, Jaan Jaani poeg, välja antud Lähtru vallavalitsuselt 20. 12. 19 a. nr. 16. (21753)
- Tint, Mihkel Jakobi poeg, välja antud Kolovere vallavalitsuselt 16. 3. 20 a. nr. 363. (21754)
- Seilmann (Agurajuja), Adele Jaani tütar, välja antud Kalju vallavalitsuselt 29. 12. 19 a. nr. 19. (21755)
- Paalman, Aliine Kustase tütar, välja antud Lähtru vallavalitsuselt 1. 10. 25 a. nr. 119. (21756)
- Birkenfeldt, August Mari poeg, välja antud Palivere vallavalitsuselt 25. 11. 27 a. nr. 87. (21757)
- Uusland, Johannes Antsu poeg, välja antud Sinalepa vallavalitsuselt 19. 2. 19 a. nr. 721. (21758)
- Tomberg, Voldemar Jaani poeg, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 13. 8. 20 a. nr. 13916. (21759)
- Amborg, Oskar Aleksandri poeg, välja antud Kuksema vallavalitsuselt 6. 2. 25 a. nr. 481. (21760)
- Jünter, Gustav, välja antud Võnnu vallavalitsuselt 11. 12. 19 a. nr. 4. (21762)
- Hiie, Minna, välja antud Haapsalu linna politsei ülemalt 19. 5. 21 a. nr. 3163. (21763)
- Piile, Maria, välja antud Sinalepa vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 363. (21764)
- Seermann, Ado, välja antud Asuküla vallavalitsuselt 18. 6. 20 a. nr. 283. (21765)